GIÁM ĐỐC NGƯỜI ĐI VIỆT - SỐ . MỚI 2576 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ BẢY 16 OCTOBRE 1926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao.	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Hạn mua báo xin kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
Các ngài mua báo xin gửi trả cho Bản quán trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNGBACTANVAN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° (642)

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière page :
Une seule insertion. . . . . 0$30 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$20 la ligne

Nên có một trường Cao-đẳng Hán-học

II

Sao vậy ? vì Hán - học tức là một cái văn - hóa căn - bản của dân-tộc mình ; hơn hai ngàn năm nay, từ lúc Tây-học chưa truyền-bá sang tới xứ mình, các dân-tộc đông-phương mình chưa biết có cái văn-hóa Âu-tây là cái gì cả, thì lúc ấy ở trong xứ này, ở trong cái nước cỗ Việt-nam này cũng đã có học-vấn, có tư-tưởng, có văn - chương, có lễ - giáo, có chính - trị, nơi xã - hội cũng đã biết tổ-chức thành triều - đình, chính-phủ, chế-độ, điển-chương, trật - tự không phải là không chỉnh-tề, qui-mô không phải là không tường mật, chốn gia-đình cũng đã biết ăn ở nên con thảo cha hiền, chồng hòa vợ thuận, đạo - đức không phải là không ưu-mỹ, phong - tục không phải là không thuần lương, được thế là nhờ về đâu, tưởng không cần phải biện-bạch, ai cũng đã biết cũng phải công nhận — chính những người ngoại-quốc khảo-sát về dân-tộc mình cũng vậy — là gốc từ Hán-học cả, Đương cái thời - đại cửa hoàn doanh còn chưa mở rộng, đông - phương còn chưa phải giao tiếp với tây-phương, chưa bày ra cái vấn đề tranh cạnh để sinh tồn, chưa đặt ra cái đài mùa tuồng thương mà mậu-dịch, thì Hán - học quả là một cái học - thuật có một không hai cho người xứ này để mà xử kỷ tiếp nhân, tề gia trị quốc, để mà xum họp với nhau trong đường nhân nghĩa, vui vẻ với nhau trong cuộc lễ văn ; trải mấy mươi đời minh - quân lương-tướng, quần-tử hiền-nhân, lấy trung tín liêm sỉ mà thỏi quạt dân-phong, lấy lễ nhạc thi thư mà hun xông sĩ-tập, in sâu vào óc, thấm mãi vào lòng ; cái nghĩa lý Hán-học đã thành ra như là những ngọc-luật kim khoa, trên từ sĩ-phu, dưới đến phụ nhụ, từ già chí trẻ, tự sang chí hèn, nói một câu gì, làm một việc gì là có viện dẫn chứng cứ tới cả. Một cái văn-hóa đối với một dân-tộc đã có cái quan-hệ mật thiết sâu xa như thế thì tức là cái văn-hóa căn-bản của dân-tộc ấy rồi, có làm sao mà dứt bỏ đi được.

Mà nếu cái văn-hóa căn-bản của một dân-tộc mà có thể dứt bỏ đi được thì tức là cái dân-tộc ấy cũng có thể làm cho tiêu-duyệt đi được ngay, cái dân-tộc ấy còn thì cái văn-hóa ấy phải còn : cái văn-hóa ấy có còn thì cái dân-tộc ấy mới còn. Một cái dân-tộc người đông đất rộng trời cho tư-chất cũng thông-minh nhanh nhẹn như dân tộc mình, không có lẽ mà cam tâm chịu đào-thải ra ngoài vòng thiên-diễn ; chính-phủ bảo-hộ vẫn tự nhận là anh cả đi khai hóa cho một dân em út, cũng không có lẽ mà nhẫn tâm giờ cái thủ-đoạn làm tiêu duyệt dân-tộc mình ; vậy thì mình muốn cái dân-tộc của mình còn, mình phải giữ cái văn-hóa căn-bản của mình còn ; chính-phủ bảo-hộ thật không muốn làm tiêu duyệt dân-tộc mình, cũng chớ nên dứt bỏ cái văn-hóa căn-bản của dân-tộc mình ; nghĩa là thế nào Hán-học cũng phải bảo-tồn ; mình mà không biết bảo-tồn Hán-học là phạm cái tội mình tự sát mình ; chính-phủ bảo-hộ mà không chịu bảo-tồn Hán-học cho mình là mang cái tiếng duyệt chủng mình vậy.

Đành rằng phong hội đổi thay, Hán-học ngày nay không thích dụng với cách sinh - hoạt của người ta nữa, muốn theo cái cách sinh-hoạt mà gọi là cái cách sinh-hoạt văn-minh đời nay đó thì phải bỏ Hán - học mà theo Tây-học cho nhiều — các lẽ như trên kia đã giải. Song, phàm dân-tộc nào mà đã sinh-tồn thành lập được là phải có một cái văn-hóa căn - bản riêng, cái văn - hóa ấy tức là cái căn - bản để sinh - tồn thành lập cho dân-tộc ấy, có còn được cái văn - hóa căn - bản, thì văn-hóa mới sẽ có thể tiếp tục vào sau, cũng như cây phải có gốc thì các cành lá mới mọc phụ thêm, sông phải có nguồn thì các dòng nhánh mới hợp lưu lại, người mà đã đến bỏ mất hết cái văn - hóa căn bản thì hóa ra một thứ người lạc giống, lỗ-lãng ngộc-nghệch, quyết không còn có cái tính - chất gì tốt để hấp-thụ được những cái hay cái đẹp khác ở ngoài, dù có đem Tây - học mà nhồi nhét vào cái óc nông cạn cặn bã ấy, dù có chắp nhặt được một đôi tí bì - phu văn-hóa Âu-tây, cũng chung-qui không có sở-đắc gì cả. Muốn cho Tây-học truyền-bá vào trong xứ mình được có hiệu-quả tốt, càng phải cần giữ cái văn-hóa căn-bản của người mình, mà muốn giữ cái văn-hóa căn bản của người mình, không thể dứt bỏ hẳn Hán-tự đi được.

(Còn nữa)

T

Việc Thế-giới.

(ĐIỆN TÍN)

Ngày 13 Octobre 1926

Nước Pháp

Việc hạt sông Sarre

M Poincaré tiếp các ông nghị-viên về đất Alsace ở Strasbourg, có công-bố rằng tin đồn chánh-phủ định bỏ hạt sông Sarre, hoặc giả đất ấy trước hạn, là một tin dân sai.

Việc trị bình

Báo *Excelsior* cho hay theo như cái chánh-sách Pháp Đức thân ái, thì trú-binh ở Rhénanie sẽ giảm đi, nhưng vì những việc lôi thôi xảy ra ở Germeis cùm, thì trú binh ở đấy: Palatinat vẫn để nguyên.

Sổ chi thu

Báo *Excelsior* cũng nói theo như cái chánh-sách Pháp Đức thân ái, thì trú-binh ở Rhénanie sẽ giảm đi, nhưng vì những việc lôi thôi xảy ra ở Germeis cùm, thì trú binh ở đấy: Palatinat vẫn để nguyên.

Sổ chi thu

Ngày hôm qua hội tài-chánh đã phát bản dự án sổ chi thu năm 1927 tại các ban tài chánh ở hai nghị-viện. Trong sổ chi thu có dự tính hoàn một số lớn trái khoán. Các số thu-nhập tính ra hơn năm trước 578 triệu, mà không phải đặt một thứ thuế nào mới cả.

Bản giao nước Berenger Mellon

Nghị-viện phản-kháng bản giao-nước Berenger-Mellon, nên tòa nội-các lại đổi ý không định xin nghị-viện ưng-chuẩn nữa. Dù có lãnh trừ mấy khoản, chưa chắc nghị-viện đã ưng-chuẩn.

Phái-bộ Nhật

Quan đại-sứ Nhật đã đặt lễ nghênh tiếp phái-bộ hải-quân Nhật. Ngày hôm qua phái-bộ đã đi thăm Reims, và các nơi chiến-trường.

Nước Anh

Việc thợ mỏ

Đảng lao-động đã họp cuộc hội-nghị ở Margate, hồ 3.315 000 vé đổi với 210.000 vé ưng-chuẩn một lời khẩu ngợi thợ mỏ đã gia công chống-cự, bàn nên đem các mỏ làm công sản của nhà nước, và công-binh việc thi-hành bản-luật một ngày làm việc 8 giờ tại các mỏ than.

Ở Londres lại có tin rằng đại-biểu của bọn thợ giữ gìn sự bình-an trong các mỏ, ưng một khoản định cứ làm việc. Các đại-biểu ấy lại xin giúp bộ lao-động trong việc điều-đình cho thợ mỏ với chủ mỏ.

Nước Đức

Việc cựu hoàng-gia

Nghị-hội nước Phổ hồ 214 vé đổi 37 vé ưng chuẩn chương tứ nhất bản giao-ước của nước Phổ, và họ Hohenzollern. 90 ông nghị-viên về đảng xã-hội không bỏ vé. Trong khi bàn bạc, bọn cộng-sản ném lọ mực, và réng ấy vào các ông nghị-viện bên hữu đảng. Ông phó hội-trưởng người đầy những mực, đã ba lần đình nghị. Nhiều người về đảng cộng-sản bị trục xuất.

Nước Lỗ

Việc hoàng-tử Carol

Nhân hoàng-hậu Lỗ-mã-ni đến chơi Paris, mà hoàng-hậu lại hòa-thuận với hoàng - tử Carol. Nghe đâu quốc-vương Lỗ-mã-ni định thoái-vị nhường ngôi cho hoàng-tử Carol.

Nhật bản

Một bộ thuộc địa

Ban thường-trực của hội-đồng khảo cứu về việc chánh-trị quyết nghị đặt một bộ thuộc-địa và đem đất Sakhalin sáp nhập Nhật-bản, mà đặt làm một tỉnh của Nhật.

Ấn độ

Việc thương-mại

Các nhu một bài lai sảo của sở coi về các tin tức thương-mại ở Calcutta, thì số quan thuế thu được trong sáu tháng mới rồi từ avril đến septembre được 236 600.000 roupies ; về sáu tháng kỳ trong năm 1925 được 226.900.000 roupies.

(Indopacifi)

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi cho một người vay 50 $ 00 quá hạn người ta không giả được cho tôi, tôi đã có kiện tại tòa án độ nhị cấp tỉnh (Bắc-kỳ), song tòa án phúc xử cũng không ra làm sao cả, vì việc phải từ trốn trình. Bây giờ tôi muốn xin tòa án bẻ vấn tự ra có được không ? và bức vấn tự ấy sau này còn có giá-trị với người ngoài nữa không ? Tôi đi làm bận không thể vào xin tại tòa được, thì có thể cho người khác vào xin thay được không ? và có thể xin với tòa án gửi nhà giấy tiền ấy cho tôi được không ? xin quí báo chỉ bảo giúp cho tôi lấy làm cảm ơn quí báo lắm lắm.

LỜI ĐÁP. — Nếu đòi vấn tự về thì không kiện nữa ư ? Đòi về cũng được nhưng phải xin thôi kiện, mà đã thôi kiện thì sau không được kiện về việc ấy nữa, vì điều 90 trong bộ Dân sự tố-tụng ở Bắc-kỳ rằng :

« Sự tự mình thôi kiện hoặc do hai bên thuận nhận, hoặc do tòa, án nghĩ xử, tự nhiên chiếu pháp luật, đối với người xin thôi kiện, đều có hiệu lực sau này :

1. Phải bị thất quyền, không được tái khởi thưa kiện, hễ là kháng cáo về cùng một mục-đích với việc kiện đã xin thôi ;

2. Phải chịu nộp lệ phí về việc kiện chánh và việc xin thôi kiện »

Viết thư gửi nhà giấy thép cũng được, nhưng không ủy người khác đến thay được, trừ ra người khác ấy là thân thuộc thì không kể.

Ph. h L.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	24 độ
15 giờ	28 độ

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ	11$75
nhì,	10 80
ba,	9 60
Thóc hạng nhất,	6 50
Cấp ngô	6 20

Giá bạc. — Kỳ tới ngày 15 Octobre 1926, giá bạc ở kho Nhà nước định là 17 $8

Thị giá ruộng đất.

Ngày 12 Octobre 1926

3 °/₀	hoàn dần	51$ 50
3 ½ °/₀	hoàn dần	82$ 00
4 °/₀	vĩnh viễn 1917	44$ 80
4 °/₀	» 1918	43 80
5 °/₀	» 1920	63 40
5 °/₀	hoàn dần 1920	70$ 50
5 °/₀	» 1925	88 00
3 °/₀	vĩnh-viễn	47$ 00
5 °/₀	1915-1916	53$ 15

Quan quyền Toàn-quyền đã tới nơi. — Trưa hôm nay, quan quyền Toàn-quyền Pasquier và quí quyền đã đi ô-tô ra tới Hanoi.

Đại-biểu thuyền-chuyển. — Những tin đồn trong hàng đại-biểu thuyền-chuyển mà bản-báo đã đăng độ trước thì nay đã có nghị-định quan Toàn-quyền như sau này :

M Lavit (Ferrand) Thống-đốc hạng nhì ngạch thuộc-địa lĩnh Tài-chánh tổng-thư-ký nay lên quyền phó Toàn quyền kể từ ngày M. Monguillat là phó Toàn-quyền thực-thụ đi phát bộ.

M. d'Elloy cai trị hạng nhất lĩnh Đông-lý phủ Khâm-sứ Trung-kỳ nay lên quyền Khâm-sứ Trung-kỳ kể từ ngày M. Pasquier là Khâm-sứ thực-thụ nhận chức quyền Toàn-quyền Đông-dương.

Qui khách qua Hanoi. — Quan nguyên Học-chính Tổng - thư Blanchard de la Brosse, thủ biến địa hạt Quảng-châu-loan về Saigon vừa rồi, thì sáng thứ năm đã đo tàu *Amiral Latouche Tréville* trở về tới Haiphong.

Khi tới bến, có quan Đốc-lý Krautheimer thành phố Hải phòng và quan cai-trị Evrat thư-ký riêng của quan Thống-sứ ra đón.

Trưa thứ năm, nghỉ xơi cơm tại tòa Đốc-lý, rồi đến 1 giờ chiều ngài lại cùng với quan cai-trị Evrat đi ô-tô lên Hanoi.

Trong khi ở Hanoi thì M. Blanchard de la Brosse lưu-trú tại tư thất quan Thống-sứ Robin.

Ngoài các quan cai-trị. — MM. Auger Lucien và Valette Ernest Simon Philippe, quan cai-trị hạng nhất hết hạn nghỉ, nay đã tây quyền quan Đông-lý phủ Thống-sứ bổ dụng.

Lệ mới về việc khẩn đất. — Bọc nghị-định mà quan Toàn-quyền đã ký để sửa đổi lại việc khẩn đất điền ở Đông-dương thì nay lược dịch như sau này :

Phàm các đất thuộc về tư sản của Đông-dương, — trừ những đất nào mà các quốc-trưởng các xứ bảo hộ có quyền cấm, hoặc những đất có giấy hiệp - nước đang thi hành không kể, — đều có thể nhượng hẳn cái quyền sở hữu hoặc là cho thuê số kỳ hạn để mở các việc nông công thương theo như các lệ trong nghị định này.

Nhưng mỗi xứ lại tây tình thế chính-trị mà làm ra nghị-định riêng đặt ra các thể-lệ rõ ràng rồi trình quan Toàn-quyền duyệt y.

Phàm các đất nhượng lại là phải trả tiền cả. Song nhà-nước muốn khuyến khích cho các nhà điền điền mới hoặc Tây hoặc Nam thì có thể cấp không tiền cho mỗi người được 300 hectares là cùng.

Chỉ những người Pháp hay người xứ bảo hộ và thuộc-địa của Pháp cùng các hội lập theo luật Pháp mà vốn phần nhiều là của người Pháp thì mới được khẩn đất.

Đất khẩn lúc mới còn cấp tạm, rồi mới cấp hẳn, song nhà nước không có bắt buộc phải sự gì cả. Cứng như đất nhưa được khẩn rồi thì người khẩn chỉ được tạm hưởng mà thôi, lễ không có phép của nhà nước thì không được cầm bán hay là cho tặng.

Không có ai được khẩn tạm quá 15.000 hectares mà trong số ấy thì không được có những thửa lớn hơn quá 5.000 hectares.

Các đất cho khẩn thì hoặc do nhà nước bán đấu giá hoặc do những tư gia xin làm hợp đồng.

Nếu đất chia làm nhiều khu, mà có nhiều người xin khẩn thì cũng cho đấu giá.

Nhưng nếu một người xin khẩng quá 1.000 hectares thì quan thổ hiến (trong xứ, có thể cho làm hợp đồng được, và quá 1.000 hectares mà việc mở mang hay trồng trọt có cái tính đặc biệt thì quan Toàn-quyền có thể cho làm hợp đồng được.

Ba chị em người Tây lạc đi đâu mất. — Trong số báo hôm qua, đã nói qua về việc ba chị em người Tây lại bỗng dưng không biết đi đâu mất. Nay xét ra thì nguyên ủy việc ấy như sau này :

Nguyên ba chị em nhà ấy, chị lớn nhất đã 20 tuổi, chị thứ hai 16 tuổi và đứa em trai lên ba tuổi, mẹ mới mất, ba chị em hưởng cái gia tài độ 3.000 bạc. Ngày 14 septembre vừa rồi nhân ngày khai trường, người chị lớn đưa em gái đến trường Nữ-học tây để vào học, ấn ở tại trường như cũ. Hai chị em sáng giáp bà đến trường ấy, lại kể lể chuyện trò ngập lụt và đường sá đi lại khó khăn cho bà cô nghe, chiều đến chị em lại xin phép cho em cùng ra chơi để rồi sẽ trở lại.

Hai chị em bỏ đứa em trai cùng ra một nhà khách sau gần la-ga hàng Cỏ ăn cơm. Ấy thế rồi từ bấy biền đâu mất, không thấy tin tức chi nữa.

Theo lẽ thấy người ta còn đoán hay ba chị em vào thăm ông bà ngoại ở trong Hà-tông chăng. Nhưng cho hỏi thì ông bà vẫn không biết tin tức gì cả các cháu cả. Tìm hỏi khắp các nơi bạn bè quen biết, cũng đều mờ mịt chẳng ai biết tin tức chi. Thật là lạ quá. Người ta còn đang số sức tìm tòi cho ra manh mối việc này.

Tòa thượng thẩm. — Hôm qua tòa Thượng-thẩm xét những việc sau này :

Việc mất cắp 700 bạc. — Nguyễn-thị-Bát là vợ góa người trưởng-phố chợ Lương-sơn (Hòa-bình) trước, sau ra ở tại phố Đầu-cầu Hà-đông, thưa rằng số 7 cái giấy 100 đồng, cộng là 700 đồng với đi có việc cần, để quên ở dưới chiếu giường nằm, đến lấy về thì không thấy nữa. Sau người mất cắp đi trình xét bắt thì ra Vũ-thị-Yên tức Cư là vú thú nhận là có lấy số tiền ấy, đem ghi ngự thành ở nhà trọng tên là Nguyễn-thị-Tư tức Vạn-Lợi để sinh lợi cho và hứa nuôi nấng trọng nom tử tế. Nhưng hỏi thì Nguyễn-thị-Tư tức Vạn-Lợi không nhận tí gì. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt Vũ-thị-Yên 1 năm tù bắt phải bồi số tiền ấy trả cho chủ và tha cho Nguyễn-thị-Tư vì xét không có chứng cớ. Luật-sư cản bên bị nói rằng việc ăn cắp ấy người ta là do ở trai chủ nhà lấy ; tên vú nhận tội là sợ con trai chủ nhà mà phải nhận vì con trai thị Bát vốn tính ăn chơi trước đây đã lừa lấy một món tiền to để đi chơi bời hết xuống. Tòa Thượng-thẩm xét xong, y án tỉnh Hà-đông xử.

Bội tín. — Nguyễn-văn-Bông là anh lấy xe thuê một cái xe của một chủ hiệu tên là Bá-văn-Hoan ở Gia-lâm rồi lại cho đứa khác thuê lại mà đứa thuê lại lấy đi đâu mất không đem trả xe và tiền nữa. Đến khi chủ hiệu cho người đi tìm thấy xe hỏ ở đường thuộc về địa hạt tỉnh Sơn-tây. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt Nguyễn-văn-Bông 1 năm tù 5 đồng phạt và bắt phải bồi cho chủ hiệu 16 đồng là tiền áo tơi sánh gà lấy mất. Tòa Thượng-thẩm xét xong, y án tỉnh cho tên lấy xuống 6 tháng và y tiền phạt và tiền bồi thường.

Con đỏ bắt lương. — Nguyễn-thị-Bảy 14 tuổi ở với một người lính khố đỏ tên là Đào-văn-Xuân rồi ăn cắp quần áo trốn đi. Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt Nguyễn-thị Bảy 1 tháng tù và bắt giam trong nhà Trông-trị cho đến khi đến tuổi trưởng thành. Tòa Thượng-thẩm y án tỉnh và tha cho thị bắt giam nhà Trông-trị.

Giả mạo và hành hung. — Một người tên là Bùi-thị-Ngọ có đơn kiện chồng là Trần-Ruyah rằng lấy thị ấy làm vợ hiện có con cùng, sau vì thấy chồng có tính nhạt nhẽo có gian thân ra Cẩm Phả (Hòn gai) buôn bán, một hôm chồng đến tìm bảo ký giấy li hôn đánh lừa là giấy việc buôn bán. Hiện việc ấy đương xét thì Trần-thị-Ngát, Trần-thị-The, Trần-thị-Nhớn, và Nguyễn thị-Loan là họ chồng khi nào ở đường vậy lại đánh bị thương. Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt Nguyễn-thị - Nhớn và Nguyễn-thị Loan 6 ngày tù án treo và tha cho Trần-thị-Ngát và Trần-thị-The vì việc hành hung và Trần Ruyah vì việc giả mạo chữ ký, vì

xét không đủ chứng cớ. Tòa Thượng thẩm y án.

Lại việc vàng giả. — Lê-quang-Nhuận có thể điên ở trong nhà mà xưa nay vẫn cứ lấy tiếng thần thánh trí trá để lừa người lương thiện kiếm ăn, nên nó cứ cho phao ngôn lên rằng: thánh bảo mộng sao đào thấy của rồi đến lừa bán cho một người tên là Vũ-thị-Nhi hai con voi vàng giả lấy 300 đồng bạc. Tòa Nam án tỉnh Bắc-ninh phạt Lê-quang-Nhuận 2 năm tù, 50 đồng và bắt bồi 300 đồng trả lại người bị lừa mua vàng giả. Tòa Thượng tư làm giảm tội tù cho tên lý xuống 1 năm và y tiền phạt và tiền bồi thường.

* * *

Bản quán đã nhiều lần đăng báo nói ở hạt Bắc-ninh và Hải dương vẫn có bọn làm cáo thị đồ vàng giả như con sẻo, quả cau, lá trầu không, lọ nậm, vân vân.. đem đi cho nơi lừa bán cho những người lương thiện và kể những việc chúng lừa dối đã phát lộ ra, thế mà cũng còn nhiều người tứ lự chẳng lừa mãi. Vậy nếu ai nấy muốn mua những đồ vàng thì phải nên cẩn thận.

Bảo mã trộm. — Một người tên là Thắm ở làng Nam-huân, phủ Kiến-xương cải táng ngôi mộ của vợ, rồi để ở chỗ sẵn miếu thờ. Trịnh-Kiêm, Vũ-Liên và Trịnh-Rục, xưa nay vẫn không bằng lòng với người làng tên là Phạm-văn-Nhượng là người bên giáo. Một hôm Lại-Phàng tí ấy bàn giáo rước, liền lấy gạch đá ném vào kiệu.

Tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt Lại Phàng 3 tháng tù án treo và 6 đồng bạc phạt. Tòa Thượng-thẩm thu cho vì không đủ chứng cớ.

Ném gạch vào kiệu đang rước. — Lại-Phàng là người bên giáo ở về hạt Thụy-anh xưa nay vẫn không bằng lòng với người làng tên là Phạm-văn-Nhượng là người bên giáo. Một hôm Lại-Phàng tí ấy bàn giáo rước, liền lấy gạch đá ném vào kiệu.

Tòa Nam án tỉnh Thái-bình phạt Lại Phàng 3 tháng tù án treo và 6 đồng bạc phạt. Tòa Thượng-thẩm thu cho vì không đủ chứng cớ.

Tòa giúp dân bị lụt — M. Pharmthz-Tinaté gửi cho bản-quán một cái mảng-da số 006 107, bạc 12 đồng là số ai mấy nhà từ thiện làm việc ở Mỏ Tràng-đà (Tuyên-quang) gửi về quyên giúp dân bị lụt. Số bạc đó, bản-quán sẽ chuyển giao đến hội-đồng cứu tế.

Danh sách các nhà từ-thiện xin đăng như sau này:

MM. Phạm thư-Tín 4 đồng, Nguyễn văn-Phổ 1 đồng. Bố-đình-Long 2 đồng. Hoàng-đức-Chinh 2 đồng. Lê-văn Kiên 2 đồng, Cai-Lộ 1 đồng.

Cộng 12 đồng

LUZET, — Dimanche 17 Octobre: Exposition d'Album pour la photographie.

ĐÁM CƯỚI NÊN ĐI Ô TÔ

Xưởng Aviat — Hanoi

Có cho thuê ô-tô lịch-sự 20$ một ngày không kể tiền xăng, và tiền dầu hay ổ p. 20 một kilomètre, mà 200 km đi thường thì 0p. 15 một cây.

Danh dự hội-tinh. — Những người có tên sau này đều được thưởng danh-dự hội-tinh:

Hội-tinh bạc hạng nhất

MM. Hàn-phạm Hoàn, thư-ký thượng hạng hạng ưu ngạch tòa sứ Bắc kỳ; Nguyễn-đăng Khoát, chánh-quản khố xanh Bắc-giang; Lã trang-Bao chánh quản khố xanh Quảng-yên; Ng-văn-Tinh, đội khố xanh ở Hanoi; Ng-tiến Ích, tùy-phái sở Công-chính Hanoi; Ng-văn-Tốn, chef de chantier sở Điện-báo Hanoi; Nông-văn-Xuân, xã-đoàn ở Cao-bằng; Tăng-thượng-Dung, chụp ảnh ở Haiphong; Khương-quản-Hàn thông-ngôn tại nhà buôn ở Nam-định; Phạm-văn-Ất làm tại sở xe lửa Vân-nam; Ng-bá-Vinh, thư-ký nhà buôn ở Trung-kỳ; Trần-ngọc-Điểm, thư-ký tòa sứ Trung kỳ; Huỳnh-trọng-Châu, chánh quản Trung-kỳ; Trần-thành-Tích, lính-bình Trung-kỳ; Ng-tiến-Yên, thư-ký sở Thương-chính Trung-kỳ; Tôn-Ng-đình-Châu, viên-ngoại bộ Hình, Trung-kỳ; Tôn-thất-Thiệu, bát phẩm Tôn-nhân-phủ Trung-kỳ; Trần-bá-Vinh, tá sự chuyên-môn ở Trung-kỳ; Tống-Song, thư-ký tòa sứ Cao-mên; Võ-kim-Chung, thư-ký tòa sứ Cao-mên; Lê-văn-Trang, cựu bang-biện ở Ai-lao; Phạm-văn-Biều, quản khố xanh ở Ai-lao; Ng-ân-Lâm, thư-ký phủ Kâm-sứ Ai-lao; Đỗ-Đàn, hội họa ở Hanoi; Đào-xuân-Kỳ, thư-ký sở lục-lộ Hanoi; Ng-hữu-Lợi, thư-ký kho bạc Hanoi; Vũ-văn Nguyên, tại sở Bưu-điện Hanoi; Ng-thuy-Phú, thư-ký sở y-tế Hanoi; Trần-văn Ngọ, cai, tại sở Paléo-thủ Hanoi; Hoàng-khắc Hoa, thư-ký tại sở Paléo-thủ Hanoi; Dương-quỳ-Vỵ, hội-họa tại Ha oi.

(Còn nữa)

LUZET. — Chủ nhật 17 octobre: Có bày các thứ sách dán ảnh cho công chúng xem.

Số máy đúc (La fonderie de Quảng-yên) ở Quảng-yên cần dùng thợ điện giỏi và cai chữa máy giỏi.

Hỏi ở đấy. 5.906

TỰ Ý MUỐN BÁN

Có hai cái nhà hãy còn tốt ở phố nhà hỏa (Rue des Pipes) áng chừng 600 m² lính có cửa hàng rộng và đẹp, buôn bán nghề gì cũng tiện.

Hỏi tại số nhà 17, rue des Pipes 5 896

MAGA ĐEN

Hạng tốt, nhỏ mình, bóng sợi, hoa đẹp. Giá đặc biệt: 1$00 một thước.

V. DEMANGE Hanoi

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng vào nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

Viết thư mua hỏi giá.

Cuộc điều-tra dân-số tại thành-phố Hanoi. — Cứ như sổ điều tra dân-số tại tỉnh Đốc-lý vừa làm xong, thì người Nam-ta ở thành-phố Hanoi về năm 1926 có thảy có 90.480 người, tính ra như sau này:

Người già ngoại 50 tuổi: 3.709 đàn ông, 5.410 đàn-bà.

Đàn ông trẻ tuổi chưa lấy vợ: 9 513 người;

Đàn bà trẻ tuổi chưa lấy chồng: 7.391 người;

Đàn ông trẻ tuổi đã có vợ: 19 406 người;

Đàn-bà trẻ tuổi đã có chồng: 16 769 người;

Trẻ con từ 15 tuổi trở xuống: 14 896 con trai, 13.383 con gái.

Còn người Hoa-kiều ở thành-phố cả thảy có 3.721 người. Trong số ấy thì:

Người già ngoại 50 tuổi: 169 đàn ông, 153 đàn bà;

Đàn ông trẻ tuổi chưa lấy vợ: 724 người;

Đàn bà trẻ tuổi chưa lấy chồng: 145 người;

Đàn ông trẻ tuổi đã lấy vợ: 779 người;

Đàn bà trẻ tuổi đã lấy chồng: 426 người;

Trẻ con từ 15 tuổi trở xuống: 689 con trai, 536 con gái.

Bắt thẻ. — Ng-v-Khoa, làm sập-phơ cho hãng ô-tô Hock-song Fat ở Lạng-sơn đi qua Hanoi, vì không có thẻ tuế thả nên đã bị làm tờ biên bản phạm vào điều thứ 101, 102 và 103 về điều luật cảnh sát ngày 18 mai năm 1915.

Sắp dụng phải thuyền. — Ngày hôm 14 vào hồi 11 giờ, chiếc tàu Phú-lu của hãng tàu Bạch-thái dược phái chở thuyền số 527 của Bùi-văn-Hữu đi may người không sao cả, chỉ có chiếc thuyền bị hư hỏng.

Sáng hôm nọ đám ma hợp thời và lịch sự cho thuê có cả đất giá từ 20$, 45$, 70$, 100$. Hỏi M. Chúc, số 22, phố hàng Cót. 5.881

LUZET. — Chủ nhật 17 octobre: Có bày các thứ sách dán ảnh cho công-chúng xem.

CHỈ CÓ MỘT THỨ THÔI

Thuốc đau mắt vàng rất công-hiệu mà quý khách đã hoan nghênh hãy nay thì ở trên lọ thuốc phải có biên rõ « *COLLYRE JAUNE selon la formule du Dr Casaux* ».

Thuốc cũng vàng, giấy giản lọ cũng vàng mà giấy bọc cũng vàng, các quý khách nên đòi bằng được như thế thì mới khỏi nhầm. 8009

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thơ độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập Huế.

Ngoại khoa, bộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang-mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại: ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.

GIẤY NÓI SỐ 236 3013.

Tạp bạo bắt nhân. — Ng-văn-Hy, 18 tuổi, thợ bạc, bị nguyễn-thị Hai nhà số 63 phố hàng Bạc, kiện là ăn cắp các đồ vàng bạc, vậy đã phải bắt giam để xét.

Cuộc đua xe đạp. — Chương trình cuộc đua xe đạp tối mai như sau này:

1. Cuộc chạy nhanh cho những người thi Annam mỗi chuyến nai người một, rồi người đầu mỗi chuyến lại thi với nhau:

Chuyến thứ nhất: Chú áo vàng và đỏ. Kẻ áo xanh.

Chuyến thứ nhì: Bảo áo lục, Hợi áo đỏ.

2. Cũng như sau trên kia:

Chuyến thứ nhất: Goll áo trắng. Dasbe e áo đỏ.

Chuyến thứ nhì: Wasiorg, áo xanh, Tessierre B. C. Sport

3. Cuộc thi mã-rô mỗi chuyến 2 người, chạy 5 kilomètres 15 vòng, rồi người đầu mỗi chuyến lại thi với nhau:

Chuyến thứ nhất: Tu-Đường xe Griffon, Eert xe Terrot.

Chuyến thứ nhì: Bằng xe Gnome la Rhône, Branceval xe Monet Goyon.

4. Cuộc thi rốt cần người Nam, 3 vòng, 100 mètres.

5. Cuộc thi rốt cần người Tây, 3 vòng, 100 mètres.

6. Cuộc chạy mau cho những người thi vào nang nai, mỗi chuyến hai người và một chuyến rốt cho những người đầu.

Chuyến thứ nhất: Vincelet áo cam
— Cuin áo xanh

Chuyến thứ nhì, Grimal B C-Sport
— Mau áo đỏ

Giải lớn

7. Cuộc chạy nhanh cho những người nang nhất làm hai chuyến mỗi chuyến 3 người và một chuyến sau rốt cho những người đầu.

Chuyến thứ nhất: Mấy áo xanh trắng, Thelier J. B. Louvet, Civardos áo đỏ.

Chuyến thứ nhì: Mars Rémy B.C. sport, Tiên áo xanh, Bông áo xanh.

8. Cuộc thi rốt cho những người hạng nhì (3 vòng 1000 mètres)

9. Cuộc thi rốt của mọi (15 vòng).

10. Cuộc lấy mau theo sau xe moto.
Bông xe Lusifer.
Tiến xe Louvet.

11. Thi xe đạp 5 kilom ètres 15 vòng
Dassier xe Bagatti
Brunevai xe Amilcas
Bigos xe Salmson.

12. Cuộc thi rốt cho những người hạng nhất (3 vòng 1000 mètres).

13. Cuộc Hoa-kỳ 6 vòng mỗi cho những hạng nhất hạng nhì và rất thắm
Bọn Bông Cai áo xanh.
Bọn Tiến Gail áo trắng.
Bọn Calvados áo đỏ.
Bọn Tessère áo đỏ.
Bọn Theller áo lục.
Bọn Grimal áo lục.
Bọn Marc Rémy áo vàng.
Bọn Vincelet áo vàng.

Lời dặn. — Xin công-chúng đừng đi vào vòng thi và đừng đứng vào chỗ cao ở những nơi e sợ đề khỏi sự nguy hiểm và khỏi ngăn trở việc thi, nếu có xảy ra tai nạn gì thì hội *Pédale Tonkinoise* không chịu trách nhiệm.

CHÓ KHÔN

Các nước Văn-minh coi giống chó, như bè bạn, thương yêu, nuôi dùng rất tử tế, vì đã xét nhận là một giống vật khôn, có nghĩa. Sự khôn của chó, xem ở tàn chuyện chinh thám chiến tử thứ tư 13 đến thứ sáu 15 octobre 1926 ở tại rạp chớp bóng Family Cinéma ở phố hàng Buồm Hanoi thì cũng chẳng kém gì người.

Nhờ chó khôn mà rõ ra được một cái án rất bí mật!

Ai cũng tưởng là sự huyền-hoặc. Có xem mới biết giống chó là một giống khôn lạ thường.

Quan Bốc-tơ Bi-cơ-man

Y-khoa tiến-sĩ

Chữa các chứng bệnh đàn ông, đàn bà, con gái, các chứng khí hư, các bệnh sốt thường, cảm và ngã nước, các bệnh lậu, giang-mai, lở, đau mắt, các chứng sài trẻ-con.

Phòng khám bệnh chính tại phố hàng Gà, số nhà 33, Hanoi, ông nói 314.

Quan Bốc-tơ có cả nhà cho người ốm đến nằm, ai cần lại hỏi. 342

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Quan Phó Toàn-quyền Monguillot về Pháp. — Sang tuần này, hồ 9 giờ rưỡi, quan Phó Toàn-quyền Monguillot về Pháp. Có nhiều các quan chức Tây, Nam tiễn người xuống tàu.

Sớm thứ năm, tàu nhổ neo đi, các ông hội viên thành-phố có xuống tàu chào tiễn ngài, nhưng vì sớm quá nên ngài không kịp tiếp.

Xe đạp và xe tay. — Hồi 20 giờ ngày 11 octobre ở dưới cửa trại lính kị-ô xanh có tên Trần-văn-Mùi 15 tuổi nhà ở đường Cao-con đi xe đạp va phải chiếc xe tay của hiện P.P.N số 652 do tên Ng-văn-Tích kéo. May có người và xe đôi bên cùng vỡ hại.

Xe nhà của ai? — Người đội tây là M. Legrand ở trường máy-bay đến sở Cảm-trình rằng vừa rồi đưa ở của mình có mang lại cái ô-tô trường bay ở Hạ-lý một chiếc xe nhà mất cả đêm ngời. Đến ở lấy nói rằng thấy hỏ ở trước cửa phà nó. Ai mất xe sứ lại tìm M Legra đ mà xin.

Hoàn cố chủ. — Lê-văn-Hiên 31 tuổi làm cai tại sở Cảm một cái va-li đựng mấy thứ quần áo, tại người mất sân là Tchiang Hong ở số 18 phố Maréchal Pétain đã lại nhận.

Mất ví đo, — Bùi-đăng-Tín 20 tuổi, làm phụ ở Quan kế-toán nhà ở Bến-đông mất cắp một cái ví đa đựng ba xu và chiếc tem sau thì đã đi trình sở Cảm.

Bắt hạnh cướp. — Sở Cảm còn đang xét việc một người dân bà tên là Nguyễn-thị-Nữ vợ chú Tong Lay S thổ Song Sano ở số 60 phố Khách bắt hạnh chết một cánh tay ngài.

Đồ nhà ai? — Có một con đồ cái của nhà ai chạy ngoài đường thì lính sinh-sát đã bắt vào nhà số 25 sân-vật.

Tù vượt ngục. — Tên Lê-v-Huynh tức Huyện, tức Quit, tuổi Sáu, 28 nổi, vỏ già coi về nghề nghiệp, bị tòa án thượng-thẩm Hanoi phạt 2 năm tù về năm 1924 và phải chịu lưu Hòa-bình thì tên ấy trốn được lỗ: 1ét đến ngày nay mới bị bắt giải vào tòa án để nghị lại.

Giải ra ngoại ô. — Ngày hôm qua lính cảnh-sát bắt được bảy tên ăn mày đi trong các phố thì đã điệu cả về sở Cảm để giải ra ngoại ô.

Đồ vào tên ăn. — Những việc sau này phải để vào tên ăn để nghỉ tới:

Về-v-Cần 31 tuổi làm nghề cháo đó, không có nơa cửa nhất định ở Haiphong bị thua ăn cắp 36$50 và giấy căn cước của M. Phạm-trọng-Bích ở số 54 phố Đường cát.

Trần-Sông-Mộc 48 tuổi làm công cho nhà Po-Vine, ở ngay nhà chủ, bị thua ăn cắp các thứ bánh ngọt của chủ.

Chạy Lạo viên. — Ta thường nghe nói chạy Lạo-viên mới làm, nhưng mắt nhau được nhìn thấy tại trường là to rộng lắm và sạch sẽ chỉnh đốn, chứ có ngờ đâu một gian nhà dài không đầy 20 thước, rộng độ 6, 7 thước. Tuy rằng mái có lợp kẽm, nên đồ ở mãng, so với những sài tiệp tranh cũ thì đã là khá rồi, nhưng hiềm vì một nỗi bé hẹp quá, không đủ dung người mua bán nên ta vẫn cứ thấy cái quang cảnh lắm lại, bàng quàng họp cả ra đường cái. Tuy nói bắn là xung quanh chợ không có lát gạch hoặc đổ đá cái, chỗ đông rác, chỗ vũng nước, nhưng thế thì còn gì là vệ sinh nữa.

Vậy ta mong rằng hôm nào rỗi, các ông hội viên ta nên qua bộ xuống coi cho Lạo-viên sẽ được thấy những điều khuyết điểm nói trên kia rồi về trường thuyết với hội-đồng thành phố biết để chỉnh đốn lại cho dân buôn bán được nhờ ơn, cũng là điều ích chung đấy!

BUNG-YÊN

Ăn cướp cơm chim! — Một tiểu kỳ giả đi thu thuế qua mấy làng kia về hạt T. L. thấy mấy người dân bà ngồi khóc than thở với nhau rằng: Bữa mai lo làm sao được bữa xu nếp thấy lý tế ra điều lính cả ba. Người thì nói: tôi khai sau lại phải một bão mà được lính. Lại có người nữa ở làng khác nói: làng tôi cũng thế nỉ thấy lý mới khai vào số lính cho ba đấy. Gớm thật! cái thấy lý nào tốt, nỡ làng lại ăn cướp cơm chim thế ư? Mong rằng đến tai quan trên sẽ cho đó xét mà trừng phạt những kẻ tham những lý tế thì dân lực ka được đội ơn lắm.

Con bọ gan thật. — Độ trước được tin nhà hai tên ka ở xã Tiênphương vẫn chứa chấp bọn kẻ lạt lội-ác, Nghe chúng đã đến tai quan trên nên đã thấy có lính khám bắt xét hỏi. Thế mà chúng vẫn coi như sự thường, bắt chỗ này, dựng đánh cách khác, đi đánh bạn nhau đi chợ, nay chúng vẫn đi đánh bạc mỗi ngày lại đến nhà có tiếng đánh bạc mỗi ngày lại đến nhà có tiếng đánh bạc đó bắt. Các nhà có trách nhiệm trong các xã ấy sao cứ để họ coi thường mãi thế nhỉ?

D.

LAOKAY

Lại một bọn khách đi giết người lấy tiền. — Hồi 9 giờ rưỡi tối 8 octobre vừa rồi, một người dân bà tên là Nguyễn-thị-Hợi, trú nhà số 9 phố Cam-đường, nhân lúc vắng buồn, dắng cửa lại, sang nhà chị em láng diềng sơ ý, là nhà Mme Phạm-thị Lưu 44 tuổi, số 11 liền tường với nhà mình.

Trong khi hai người đương ngồi trên ghế trò-chuyện, cửa ngoài nhà

(Xem trang thứ ba cột thứ hai)

So 86

BẮC-TỐNG

Dư'ơng-gia-tư'ớng

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Chung-ly nói:

— *Long-mẫu* là loài yêu-quái, giáng xuống làm vua Bắc-phiên; còn như *Long-tổ* thì vâng mệnh trời mà giáng sinh, để làm chủ cho muôn dân trong thiên-hạ. Ngày nay dẫu đang gặp con nhiễn-nàn, nhưng cũng hãng bao lâu *Long-tổ* cũng diệt được *Long-mẫu* vậy.

Lã-đông-tân nói:

— Hễ nào *Long-tổ* về *Long-mẫu* tranh-đấu với nhau mãi thì trăm họ có tội-tình gì mà phải chịu những nỗi cực-khổ ấy. Tiên-sư lo hành, nên nghĩ đến sự cứu-dân. sao sư phụ không thu lấy *Long-mẫu* làm vật sở-đắng.

Chung-ly nói:

— Ngày nay ta còn phải giáo dụng tuyện, những việc vô-ích ấy, chẳng nên nghĩ đến làm chi!

Nói xong, liền quay đi chỗ khác. *Lã-đông-tân* thấy *Chung-ly* đã quay đi rồi, mới ngồi luẩm mà nói một mình rằng:

— Các đạo-hữu cười ta là phường tầm-sáo, mà sư-phụ lại có ý khen *Long-tổ*, nếu ta giáng hạ phàm-trần, mà giúp *Long mẫu* diệt *Long-tổ*, thì đối với sư-phụ, e áo điều bất-hiếu. Mới đây ta thấy nói *Bích-la* ở về nước *Liêu*, có cây xuân-mộc, sống được muôn-năm, nay đã thành tinh, chi-hằng ta sai con tinh ấy giáng hạ phàm-trần để giúp *Long-mẫu*.

Nói xong, liền sai tiểu đồng đi xem thiên-văn, quyển thứ nhất đã xem có biến-hóa. Hai quyển sẽ, nhà-ngươi bắt tất phải nạo, chỉ có quyển thứ ba, ngươi phải lấy đi kẻo hiểu được.

Mọi người đều ngỡ-ngàng lại nhìn thì thấy *Xuân-mộc tinh* mặt đen như sắt, hai mắt to như ốc nhái, mình cao hơn trượng, hai cánh tay thì lớp thì lởi ra, trông rất kỳ dị. Quần-sanh thấy vậy, đưa vào bái yết *Tiêu thái-hậu*.

Tiêu thái-hậu giật mình kinh sợ mà rằng:

— Quái lạ! Sao trên đời lại có giống người diện mạo kỳ dị như thế kia.

Tiêu thái-hậu liền hỏi:

— Trang-sĩ người ở quê-quán ở đâu?

Xuân-mộc tinh liền rằng:

— Kẻ ba-thần nguyên người ở núi *Bích la*, tên gọi *Xuân-nham*.

Tiêu thái-hậu lại hỏi:

— Các khoa võ-nghệ, nhà-ngươi gồm về môn nào?

Xuân-nham nói:

— Binh-thư chiến-sách cùng mười tám khoa võ nghệ, ta đều thông hiểu cả.

Tiêu thái-hậu rất bằng lòng, liền sai các quan văn võ triều-thần bàn việc phong chức cho *Xuân-mộc-tinh*.

Tiêu-thiên-hựu nói:

— Trang-sĩ mới đến, chưa lập được công-trạng gì, xin thái-hậu hãy tạm phong cho trung-chức, đợi khi đi đánh *Tống*, lập được đại-công rồi bấy giờ sẽ gia-phong, cũng chưa lấy làm chậm.

Tiêu thái-hậu chuẩn tấu, phong cho *Xuân-nham* làm chức Coán-thần đô-hộng-sĩ. *Xuân-nham* lạy tạ lui ra. Lại nói chuyện *Tống Chân tôn* lấy việc bỏ vậy ở *Ngụy-phố* làm sĩ nhục muốn nghỉ cách báo thù, mới họp các quan văn võ triều-thần để thương nghị mưu kế.

Bát-vương tâu rằng:

— Bộ-hạ nhất-thống thiên-hạ, chỉ còn một xứ *U-châu* kia, cần muốn lấy nốt, cũng chẳng khó gì. Ngặt vì binh-mã chưa kịp sửa soạn, ấn là hãy làm nghỉ ngơi trong ít lâu, rồi sau sẽ bàn đến việc tiến đánh.

Tống Chân-tôn nín lặng không nói câu gì. Bỗng có một người tiến lên tâu rằng:

— Không khác dịp này tiến đánh quân *Liêu* thì còn định đợi đến bao giờ nữa!

Mọi người đều nhìn xem ai thì thấy là quan tiết-độ-sứ ở *Quang-châu* tên gọi *Vương-toàn-tiết*. *Vương-toàn-tiết* tâu rằng:

— Kẻ hạ-thần ngày trước được một kẻ sĩ thổ khẩu cho quân *Liêu* phải hỏ lay xin hàng.

Tống Chân tôn phán rằng:

— Nhà-ngươi nghĩ được điều kế gì, nên nói cho ta biết.

Vương-toàn-tiết tâu rằng:

— Nếu đem quân Trung-quốc sang đánh thì chưa chắc đã quyết thắng được. Xin bệ-hạ giảng sai sứ-giả cho quan soái-thần ở ba một *Thiên-châu*, *Hàng-châu* và *Sơn-hậu*. Ba mặt ấy đều tiếp giáp với *U-châu* cả, trong khi dụng binh, để không quấy nhiễu. Kẻ hạ-thần nguyện đem một toán quân hội với ba toán kia đề cùng tiến đánh thì các tướng bản *Liêu* đều có tay anh-hùng tài giỏi đến đâu mặc lòng, cũng không sao mà địch lại cho nổi.

Tống Chân-tôn chuẩn tấu, giảng chỉ

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Les misérables

DE VICTOR HUGO

(Suite)

Il fallait aller la chercher assez loin. Le bout du village qui est du côté de Gagny puisait son eau aux magnifiques étangs qu'il y a là dans les bois ; l'autre bout, qui entoure l'église et qui est du côté de Chelles, ne trouvait d'eau potable qu'à une petite source à mi-côte, près de la route de Chelles, à environ un quart d'heure de montfermeil.

C'était donc une assez rude besogne pour chaque ménage que cet approvisionnement de l'eau. Les grosses maisons, l'aristocratie, la gargote Thénardier en faisait partie, payaient un liard par seau d'eau à un bonhomme dont c'était l'état et qui ganait à cette entreprise des eaux de Montfermeil environ huit sous par jour ; mais ce bonhomme ne travaillait que jusqu'à sept heures du soir l'été et jusqu'à cinq heures d'hiver, et une fois la nuit venue, une fois les volets des rez-de-chaussée clos, qui n'avait pas d'eau à boire en allait chercher ou s'en passait.

C'était là la terreur de ce pauvre être que le lecteur n'a peut-être pas oublié, de la petite Cosette. On se souvient que Cosette était utile aux Thénardier de deux manières, ils se faisaient payer par la mère et ils se faisaient servir par l'enfant. Aussi quand la mère cessa tout à fait de payer, on vient de lire pourquoi dans les chapitres précédents, les Thénardier gardèrent Cosette. Elle leur remplaçait une servante. En cette qualité, c'était elle qui courait chercher de l'eau quand il en fallait. Aussi l'enfant, fort épouvantée de l'idée d'aller à la source la nuit, avait elle grand soin que l'eau ne manquât jamais à la maison.

La Noël de l'année 1823 fut particulièrement brillante à Montfermeil. Le commencement de l'hiver avait été doux ; il n'avait encore ni gelé ni neigé. Des bateleurs venus de Paris avaient obtenu de M. le maire la permission de dresser leurs baraques dans la grande rue du village, et une bande de marchands ambulants avait, sous la même tolérance, construit ses échoppes sur la place de l'église et jusque dans la ruelle du Boulanger, où était située, on s'en souvient peut-être, la gargote des Thénardier. Cela emplissait les auberges et les cabarets, et donnait à ce petit pays tranquille une vie bruyante et joyeuse. Nous devons même dire, pour être fidèle historien, que parmi les curiosités étalées sur la place, il y avait une ménagerie dans laquelle d'affreux paillasses, vêtus de loques et venus on ne sait d'où, montraient en 1823 aux paysans de Montfermeil un de ces effroyants vautours du Brésil que notre Muséum royal ne possède que depuis 1845, et qui ont pour cri : « Je suis de couleur tricolore. Les naturalistes appellent, je crois, cet oiseau Caracara Polyborus ; il est de l'ordre des spic des et de la famille des vautouriens. Quelques bons vieux soldats bonapartistes retirés dans le village allaient voir cette bête avec dévotion. Les bateleurs donnaient la cocarde tricolore comme un phénomène unique et fait exprès par le bon Dieu pour leur ménagerie.

Dans la soirée même de Noel, plusieurs hommes, rouliers et colporteurs, étaient attablés et buvaient autour de quatre ou cinq chandelles dans la salle basse de l'auberge Thénardier. Cette salle ressemblait à toutes les salles de cabaret ; des tables, des brocs d'étain, des bouteilles, des buveurs, des fumeurs ; peu de lumière, beaucoup de bruit. La date de l'année 18 3 était pourtant indiquée par les deux objets à la mode alors dans la classe bourgeoise qui étaient sur une table, savoir un kaléidoscope et une lampe de fer-blanc moiré. La Thénardier surveillait le souper qui rôtissait devant un bon feu clair ; le mari Thénardier buvait avec ses hôtes et parlait politique.

Outre les causeries politiques, qui avaient pour objets principaux la guerre d'Espagne et M. le duc d'Angoulême, on entendait de ci de la bronhaha des parenthèses toutes locales comme celles-ci :

— Du côté de Nanterre et de Suresnes le vin a beaucoup donné. Où l'on comptait sur dix pièces on en a eu douze. Cela a beaucoup juté sous le pressoir. — Mais le raisin ne devait pas être mûr ? — Dans ces pays-là il ne faut pas qu'on vendange mûr. Si l'on vendange mûr, le vin tourne au gras sitôt le printemps. — C'est donc tout petit vin ? — C'est des vins encore plus petits que par ici. Il faut qu'on vendange vert.

Etc. —

Ou bien, c'était un meunier qui s'écriait :

— Est-ce que nous sommes responsables de ce qu'il y a dans les sacs ? Nous y trouvons un tas de petites graines que nous ne pouvons pas nous amuser à éplucher, et qu'il faut bien laisser passer sous les meules ; c'est l'ivraie, c'est la luzette, la nielle, la vesce, le chènevis, la graverolle, la queue-de-renard, et une foule d'autres drogues, sans compter les coquillroux qui abondent dans de certains blés, surtout dans les blés bretons. Je n'ai pas l'amour de moudre du blé breton, pas plus que les acheurs de long de acier des pouires où il y des clous. Juge de la mauvaise poussière que tout cela fait dans le rendement. Après quoi on se plaint de la farine. On a tort. La farine n'est pas notre faute.

Dans un entre-deux de fenêtres, un faucheur, attablé avec un propriétaire qui faisait prix pour un travail de prairie à faire au printemps, disait :

Il n'y a point de mal que l'herbe soit mouillée. Elle se coupe mieux La rousée est bonne, monsieur. C'est égal, cette herbe-là, votre herbe, est jeune et bien difficile encore. Que voilà qui est si tendre, que voilà qui plie devant la planche de fer.

Etc. —

(A suivre)

Những kẻ khốn-nạn

Lê-hội tiểu-thuyết, của ông Victor Hugo
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

(Tiếp theo)

Phải đi xa lắm mới gánh được nước. Cái đầu làng về phía *Gagny* thì ăn nước các hồ ao ở trong rừng mé dưới thật là trong sạch ; còn đầu làng đàng kia, mấy xóm quanh nhà thờ, về phía *Chelles*, thì phải xuống tận lưng-chừng sườn núi mới có một cái suối chảy, bên con đường đi *Chelles*, mà từ trên đi xuống phải mất chừng một khắc đồng-hồ.

Vậy thời cái việc đi gánh nước thành ra một việc nặng cho mọi nhà. Những nhà giàu-có, những nhà các quan sang ngồi mát, cái tiệm bán cơm của vợ chồng nhà *Thénardier* ở cả về khu ấy. Cứ mỗi gánh nước phải trả một đồng tiền trinh cho một lão già kia, chuyên một nghề đi gánh nước thuê, mỗi ngày kiếm cũng được chừng tám xu (nỏi xu ngày xưa là bốn đồng tiền trinh). Thường mùa hè thì lão gánh nước từ sáng cho đến tận bảy giờ tối mới nghỉ, về mùa đông thì đến năm giờ thôi. Khi đã tối rồi, các nhà từng dưới đã đóng hết các cửa rồi, ai mà không có nước uống thì một là phải đi kiếm lấy, hai là phải nhịn.

Đó là một cái cơ sự-hãi của con bé khốn-khổ mà độc-giả hẳn cũng chưa quên, của con *Cosette*. Con *Cosette* vào ở cái nhà ấy được cho vợ chồng nó hai việc, mẹ phải trả tiền cơm mà con thì phải làm. Từ khi mẹ không gửi được tiền đến nữa, vì lẽ gì ở các hồi trên đã nói, thì vợ chồng nhà nó giữ lấy con bé mà dùng. Đờ được một con ở. Bao giờ thiếu nước thì vợ chồng nó sai con bé đi gánh. Con bé không sợ cái gì cho bằng sợ ban đêm phải đi xuống suối, cho nên việc nước nói nó hết sức ân-cần không bao giờ để thiếu.

Ngày lễ Thiên-chúa giáng-sinh năm 1823 ở *Montfermeil* thật là long-trọng. Mùa đông năm ấy chiều trời êm-ả, nước chưa đông băng, trời chưa xuống tuyết hôm nào. Những phường làm trò ở kinh-thành mà đến, đã xin được phép quan thị-trưởng cho cất rạp lên ở ngay phố chính trong làng. Một bọn bán hàng dong nữa thì xin được phép cất lều ở trước sân nhà thờ, cho vào đến tận cái ngõ hàng Bánh, là cái ngõ nhà vợ chồng *Thénardier* cất quán bán hàng, có lẽ độc-giả cũng còn nhớ. Nhờ được cơ-hội đó mà các hàng cơm hàng rượu nhan-nhản khách ngồi, khiến cho cái chỗ ngày thường tịch-mịch đó, bỗng thành ra một chốn ăn chơi ồn ào vui-vẻ. Trước-giả muốn giữ cái tiếng nhà chép sử phân-minh, thì lại phải nói rằng trong những trò chơi lạ thường bấy ra đường cái, có một rạp cho xem kỳ vật, trong có mấy thằng hề rách-rưới không ai biết ở đâu mà lại, năm 1823 đem giờ cho dân xã *Montfermeil* được xem một con chim kền-kền ghê-gớm, gọi là kền-kền nước *Brésil*, giống ấy ở bắc-vật viện Pháp ta mãi đến năm 1845 mới có, nó có một điều lạ là mất nó như một cái hoa-thị tam-tài. Các nhà bác-vật nghe đâu đã đặt tên cho giống chim ấy là *Caracara Polyborus* ; về phần ăn ong, về loài kền-kền. Trong làng có mấy tên lính về hưu, là quân lính của đế-triều cũ, rủ nhau đi xem, có chiếu súng-hái lâm. Những quân chủ rạp thì khoe rằng con chim có mắt hoa-thị tam-tài đó là một vật độc-hữu trong thiên-hạ, Thiên-chúa đã ban phước riêng cho phòng nó có mà thôi.

Ngay buổi tối hôm lễ giáng-sinh, có nhiều người hoặc là làm phu xe tải đồ, hoặc là đi khiêng đi vác, kéo nhau đến ngồi uống rượu xung-quanh bốn năm cây tiền trong cái chái nhà thấp hàng cơm *Thénardier*. Cái chái ấy cũng y như cái chái các nhà hàng rượu ; này bàn, này bộ dụng rượu bằng thiếc, này chai, này cốc, này khách uống rượu, này khách hút thuốc-lá ; đèn thì sáng lắm, mà tiếng người thì cười nói om-xòm. Cái năm 1823 đó, chính là năm có hai thứ đồ theo thời-trang các nhà phú-hộ bấy giờ nhà nào cũng bầy trên bàn, một là cái ống đóm gọi là *kaléidoscope*, một cái nữa là cái đèn bằng sắt-tây có trổ hoa văn, vậy mà trên những bàn hàng rượu đó không thấy bầy. Con vợ thì nghỉ nom mấy món đồ ăn đương nướng trên lò lửa đỏ, thằng chồng thì uống rượu với khách mà nói chuyện quốc-sự.

Chuyện quốc-sự thì thường hay nói đến việc chinh chiến bên Y-pha-nho, và nói đến ông *Angoulême* quận-công. Ngoại giả những chuyện ấy lại còn pha thêm mấy câu chuyện riêng trong bản-hạt, đại-loại như những câu này :

— Về vùng *Nanterre*, vùng *Suresnes* năm nay rượu nho được nước. Chỗ nào tỉnh được mười thùng thì hóa ra được những mười hai. Thì ra nho vào bàn ép ra được nhiều nước lắm. — Nếu vậy hẳn là nho còn xanh?

— Ở những nơi ấy, nho không thể hái chín được. Hễ chờ nho chín mới hái mà làm rượu, thì sang xuân rượu hóa ra nhờn. — Nếu vậy là rượu nho non à? — Rượu nho ấy lại còn non hơn rượu nho vùng ta. Họ phải hái nho còn xanh cả. Vân vân.

Hoặc là câu chuyện của anh có cối xay bột mướn :

— Trong bao có gì chúng tôi nào có biết? Nhiều khi tháo bao ra thì thấy vỏ số những hạt bé, ai mà lượm ra bóc vỏ nó đi được, cho nên phải cho cả nó vào cối mà xay; những hạt bé đó toàn là những giống thảo lai mọc lẫn với lúa mạch, lại còn bao nhiêu thứ hột cây dại nữa, ấy là không kể những sỏi sạn, nhiều thứ lúa có nhan nhản, nhất là những lúa vùng *Bretagne*. Tôi đây không ưa xay lúa vùng ấy, thợ xẻ nào lại muốn xẻ gỗ có đanh bao giờ. Các ông tính những hạt lúa còn lẫn trăm thứ như thế mà đem cho vào cối xay thì cái bột nó còn có ra gì. Thế rồi lại cứ đổ cho người xay bột vụng. Bột xấu nào phải lỗi tại người xay.

Ở một chỗ khe giữa hai cái cửa kia thì một người thợ phát cỏ, ngồi đồng bàn với một nhà điền-hộ, hai bên đương mà-cả trước một việc phát cỏ mùa xuân sang năm mới làm. Thợ phát cỏ nói rằng :

— Cỏ ướt cũng không hề gì, càng dễ phát. Không nên sợ sương, ông ạ. Nói vậy thì nói, cái cỏ ấy, cái cỏ ở đồng nhà ông đó, hãy còn non lắm, thật là khó phát. Như cái cỏ trước mặt ta kia, nó mơn-mởn như kia, nó mới ăn lười liềm chứ.

Vân vân. . . . .

(Còn nữa)

Những hồi từ đầu, đã in thành bốn quyển, một bên chữ Pháp, một bên quốc-văn.
bán giá như sau này :

Quyển I	»	223 trang, bán.	0 $ 80
— II		223 —	0 45
— III và IV		220 —	0 85
— V và VI		198 —	0 45
— VII và VIII		215 —	0 85

Ở xa phải trả thêm tiền cước.
mỗi quyển. . . . . 0 $ 20
Cả năm quyển gửi làm một
gói . . . . . 2 $ 00

Luận chính-thống

(Trích dịch Âm-băng thất văn tập)

(Tiếp theo)

Ba là cốt lấy dòng dõi đời trước là chính, còn ra thì là ngụy cả (không chính) thế như nhà Thục Hán, nhà Đông Tấn và nhà Nam-lương.

Bốn là cốt lấy kinh đô của đời trước làm chính, còn ra thì là ngụy cả (không chính) như là nhân nhà Hán mà cho nhà Ngụy là chính, nhân nhà Đường mà cho nhà Hậu Lương, nhà Hậu Đường, nhà Hậu Tấn, nhà Hậu Hán và nhà Hậu Chu là chính.

Năm là nhân cái nhà nối sau, mà cho cái nhà trước truyền lại là chính, còn ra thì là ngụy cả (không chính), như là vì nhà Đường mà cho nhà Tây Ấn chính, nhân nhà Tống mà cho nhà Chu là chính.

Sáu là lấy nòi giống Trung quốc là chính, còn ra thì là ngụy cả (không chính) như nhà Tống, nhà Tề, nhà Lương và nhà Trần.

Sáu việc ấy cứ thời lấn nhau, được lẽ này thì lỗng lẽ kia, đương này thông thì đương kia không thông. Cứ như sách Cương-mục của thầy Chu Hy và sách Ngự chế Thông-giám cương mục Thanh, thì trước sau tính năm, lấy bỏ không nhất định, không có lệ nào thiết đáng cả. Nay xin bỏ lại: này bảo cốt lấy đất nhiều ít mà định là chính hay không chính, như nhà nọ thống nhất được thiên hạ, thì đã đành là chính rồi; nhưng ở cái buổi không ai thống nhất, thì phải lấy nhà nào lấy được đất ai lớn hơn là chính, như Bắc-Tấn chiếm được đất, phía nam đến Cáng-cáo, phía đông đến Hoài tử, phía tây đến Tây vực, phía bắc đến Bộ trác, vì rộng đất cốt của họ Tư-mã (của Đông Tấn) rộng hơn đến mấy lần; đời nhà Tống nhà Kim tranh nhau, đất cốt của nhà Kim chia ba thiên hạ lấy có đến hai phần; thế thì ai là chính mà ai là ngụy. Như bảo cốt lấy chiếm ngôi vua lâu hay chóng mà định là chính hay không chính, thì nhà Hán, nhà Đường, nhà Tống, nhà Minh và nhà Thanh ấy đã đến mấy trăm năm, không phải bàn nữa, còn như họ Tào bị làm vua lâu hơn nhà Tống, nhà Tề nhà Lương và nhà Trần, đoàn đời Tiên-Tấn và Lưu-Tống, làm hơn nhà Lương, nhà Đường, nhà Tấn và nhà Chu; và họ Lý ở Tây bị bắt đầu từ niên hiệu Càn phù đời Đường, đến mãi niên hiệu Bảo khánh đời Tống mới hết, cộng đến 35 năm, xét với nhà Hán với nhà Đường, mà đất cát cũng rộng rãi; thế thì ai là chính mà ai là ngụy. Như lấy dòng dõi đời trước là chính, thì nước Kỷ và nước Tống là hai nhà ở tính thống, mà nhà Chu phải xuống cải đi là vì tiếm thiết, Tiêu Diễn giết ngôi vua trong vòng năm tháng, mà cho nỗi chính thống nhà Trần, Lý-Uyên-Hán là người ở sa mạc, Tư-tri-Cáo là người không biết con cháu nhà ai, mà cho là dòng dõi nhà Đường, mà cho là chính thống, nếu thêm cũng cao thật, thì trong 13 năm niên Thuận trị, vua nhà Minh là vua Hoằng quang, vua Long võ vua Vĩnh-lịch vẫn còn giữ được ngôi vua, thế thì gì là chính mà là ngụy. Như cứ lấy kinh đô của đời trước mà cho là chính, thì những đất cát sản họ Lưu, họ Thạch, họ Mộ-dung, họ Bắc họ Diêu họ Hách-liên và họ Thác-bạt lấy được, đều là đất cũ của hai đời Đỗ và ba đời Vương ngày xưa; nhân dân của họ Nê-thích-sát-trị, đến là dòng dõi nhân dân của đời Hán đời Đường; thế thì ai là chính mà ai là ngụy. Như lấy đời sau nối nghiệp là chính, mà cho cái đời truyền lại là chính, thì nhà Tấn là chính, mà nhà Ngụy là nhà truyền lại cho nhà Tấn, sao lại không là chính; Trước đã cho Tào-Hán là chính, sau cho Tấn là chính nhà Tấn ăn cướp của nhà Ngụy, chớ có phải nối nhà Hán mà dấy lên đâu. Đã vì nhà Đường mà cho nhà Tây là chính, thì họ Võ vẫn truyền lại không là chính. Trước đã cho nhà Tây là chính, sau lại nhà là Trần là chính, thì nhà Tây có phải giết nhà Trần rồi mới xưng Hoàng đế đâu, thế thì biết ai là chính mà ai là ngụy. Còn như lấy là nói giống của Trung quốc mà cho là chính, thì thật là cái công lý ái quốc, cái tình tự dân tộc, tay rằng sai lầm về nghĩa chữ thống, nhưng cũng không trái cái danh chữ chính, chỉ tiếc rằng trong khoảng mấy nghìn năm, chưa có ai nắm cái nghĩa lý làm tiêu chuẩn. Lý-tiên-Hán, Thạch kinh Đường và Lưu tri-Viễn là ba bộ lạc nhỏ ở chốn Sa mạc, lại trộm đoạt mỗi đất bằng bàn tay mà nhà sử cũng cứ mặt gấy tên làm chính thống; lại từ khi nhà Tống dấy lên nhà Minh, trong khoảng mấy trăm năm, con cháu hoàng-đế không có tội đốt nào, mà nhà sử ép nỗi vẫn có chính thống, thế thì những người xướng ra cái lý-thuyết chính-thống, còn lấy lẽ gì mà cãi được nữa.

(Còn nữa) X. dịch thuật

KHẢO VỀ Y-HỌC CỔ CỦA TA

Cẩm-nang trích lục

(Tiếp theo)

Luận y gia bệnh-gia đắc thất

Làm thầy thuốc, trước là giữ giàn thân mình cho không mắc bệnh, sau là cứu giúp người đời trong khi có bệnh, cái chức vụ đó, nếu không phải là tay linh mẫn không được nỗi; mà phàm nhà có bệnh cũng phải tin cậy thầy thuốc như tự mình mình mới có thể mong khỏi bệnh, bằng cẩn nước tiu nitn ngờ, thì thuốc uống không linh dược.

Vì rằng bệnh nó tự nhỉ dễ chữa và chóng khỏi, hễ mà thuốc không kiến hiệu, thì tránh tự tiện đổi nhiều, còn bệnh nặng lành khó, khác nào như con chỉ rối, tất phải để cho người ta tìm mối ở đầu, nếu buổi sớm nắng thì không nên vội vàng khởi, tối đã tay tay, thì đầu là bệnh thần thánh cũng không sao được.

Người phải biết rằng được ông thầy gọi cho người ta tin cậy, thì không phải dễ, hạ gặp phải ông thầy dở mà tin cậy, chẳng hóa tin cậy lấy chết hay sao! cho nên người đời không tin cậy ông thầy là bởi tự cách ông thầy không đủ cho người ta tin cậy.

Sao vậy? Các thầy đời nay nhất giai là kinh trị mà tinh, chứ không phải người tinh mà trị; nhất giai là so bệnh đúng phép, chứ không phải tùy phép trị bệnh; nhất giai là tìm phương khiển chương, chứ không phải đối chứng lập phương, đó là lỗi bọn thầy cũng không tin cậy cho thầy, hóa mong tin cậy cho người sao được.

Đến tiên tri đời thượng cổ, chỉ suy xét bệnh tình, mà không đặt phương dẫn, là vì rằng đã lại có dẫn nhất định, thì bệnh mất cái kiến thức sau này, chứ không phải là không có phương thì thần kỳ, đáng để lại cho người sau bắt chước.

Đến đời nhà Hán học thuật dần suy, khi đó mới đặt ra phương pháp toàn thuận, hoặc nghịch, hoặc phản hoặc chính, vì như cái thế cờ nghĩ sẵn để thế, còn như văn khí mỗi năm một khác, xưa nay mỗi lần một khác, phong thổ mỗi nơi một khác, người yếu mỏ người một khác, sang hèn mỗi cảnh một khác, già trẻ mỗi bệnh một khác, phương ngoại cảm nội thương một khác, cái đó là cơ biến tục, nếu cứ lấy thế nhất định mà đương biến tục, thì cục một trời thế một nẻo, tránh nào có lẫn thua sờ. Cho nên làm thầy phải suy xét khí âm khí dương giời đất cho được biết tận nơi cần bản sinh nhân bẩm nguyên hoặc sinh hoặc tuyệt, cơ tàng bệnh hoặc nhẹ mà nặng, hoặc nặng mà nhẹ, và tạng phủ, kinh lạc, hư thực, tiện hiểm, phải xem xét cho thật rạng rỡ rồi rất lại một cân, vậy mới có thể trị bệnh bá nhân đạo cho tránh hiểm, mà đáng cho người ta tin cậy.

Kinh là mạch máu dọc, lạc là mạch máu ngang; hư là chính khí hư; thực là tà khí thực; tiêu là chứng ngoại cảm; bản là chứng nội thương; tạng là tâm, can, tỉ, phế, thận; phủ là vị, đởm, tiểu tràng, đại tràng, bàng quang, tam tiêu.

(Còn nữa) Phàng-năng-Tĩnh

SÁCH LUẬT

Quan phó Bình-lương, *À Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-pháp, mới soạn một bộ luật sau này :

1° QUỐC-TẾ CÔNG-PHÁP (Droit international public) giá. 2 $ 00
2° QUỐC-TẾ TƯ-PHÁP (Droit international privé) giá. 2 . 00
3° HÀNG-HẢI PHÁP-LỆ (Droit maritime) giá. . . . . 1 . 50
4° THƯƠNG-LUẬT HỌC (Droit commercial) giá . . . 3 00
(Vận cước gửi đi các tỉnh, tính ngoài)

Bộ luật này, soạn toàn bằng chữ Pháp cả

Bán tại báo-quán

Các việc lĩnh trưng và đấu giá

Ngày 23 octobre, — tại phòng Địa-đồng tòa Đốc-lý Hanoi sẽ gọi lĩnh trưng những việc sau này :

Hồi 9 giờ 30 : Trưng cơm cho các người ốm và cho người sanh giữ tại nhà thương, nhà thương con gái, nhà thương lây của thành phố Haiphong từ 1er janvier 1927 tới 31 décembre 1928.

Hồi 9 giờ 45 : Trưng cấp các giấy in cho thành phố Haiphong dùng từ 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928

Hồi 10 giờ : Trưng việc chụp ảnh để giản vào thẻ căn-cước của các người ở Haiphong và vào sổ tay của các người bài bếp, từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 15 : Trưng cấp các vị thuốc và vải khăn thuộc cho sở Y-tế của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 30 : Trưng cấp thóc, rơm gạo, khoai, cám để nuôi lợn ngoài sở Lục-lộ thành phố và sở Đốc-lý từ ngày 1er janvier 1927 đến 31 décembre 1928.

Hồi 10 giờ 45 : Trưng cấp dầu essence và dầu nỗ dùng cho các sở của thành phố Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Hồi 11 giờ : Trưng cấp thịt bò, bánh tây, trứng, cá và các thứ quà dùng để nuôi các loài vật tại vườn bách thú Lạch-tray ở Haiphong từ ngày 1er janvier đến 31 décembre 1927.

Các sở điều lệ đều để tại tòa Đốc-lý Haiphong.

Ngày thứ hai 25 octobre 1926 — Hồi 16 giờ tại sở Công-chính Hanoi sẽ đấu giá làm một cái nhà ăn và một nhà tắm cho trường nam Sư-phạm Hanoi. Việc này trước định vào 13 septembre nay hoãn đến 25 octobre 1926.

Ngày 27 octobre 1926 hồi 15 giờ. — Tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon gọi lĩnh-trưng các sở và giấy in cho các sở Thương-chính trong năm 1927. Tiền lĩnh trưng phải khai bằng bạc và bằng xu.

Điều lệ để tại tòa ba nhà Thương-chính Hanoi và phòng kế-toán nhà Thương-chính Saigon.

Ngày thứ tư 27 octobre 1926. — Hồi 13 giờ tại nhà Thương-chính Hanoi và Saigon cho lĩnh-trưng việc in sổ và bản các giấy in dùng trong sở Thương-chính năm 1927. Tiền bán phải tính bằng bạc và xu.

Điều lệ để tại sở Thương-chính Haiphong.

Ngày 28 octobre 1926 hồi 9 giờ. — Tại dạo Bảo-an phía Bắc, ở ngã ba gần Hà-nội gọi lính trưng cho các đạo bảo-an phía Bắc ở Hà-nội và Trung-kỳ trung-ương ở Tourane.

Lô thứ nhất. — Bảy vạn bốn nghìn kilos (74.000 k.) dầu để làm trợ hành xe.

Lô thứ hai. — Sáu vạn sáu nghìn kilos (66.000 k.) dầu để làm của tra máy.

Các giấy má về việc lĩnh trưng này để tại phòng giấy ông kỹ-sư chánh đạo bảo-an phía Bắc (Bureau de l'ingénieur Chef de l'Arrondissement des chaussées de la Rive gauche Hanoi) và phòng giấy ông chánh ở Hàng-hải (Service Maritime du Tonkin) tại Haiphong.

Ngày 3, 6 và 9 novembre 1926. — Hồi 8 giờ sáng tại sở Kiểm-lâm Hanoi bán đấu giá mấy khu rừng của sở Công-sản.

Rừng tỉnh Phú-thọ và Tuyên-quang thì bán vào ngày 3 novembre

Rừng tỉnh Hải-ninh và Quảng-yên (trừ đảo La Table không kể) thì bán vào ngày 6 novembre.

Và rừng đảo La Table thì bán vào ngày 9 novembre.

Mỗi đơn xin đấu giá chỉ được mua một khu mà thôi.

Ai muốn biết thêm điều gì nữa thì cứ hỏi tại sở Kiểm-lâm Hanoi, các tòa sở tỉnh Phú-thọ, Tuyên-quang, Hải-ninh và Quảng yên cùng các sở Kiểm-lâm Phú-doãn, Phú-yên-bình Phan-lương, Tuyên-quang, Việt-trì, Âu-lâu, Tiên-yên, Quảng-yên, Phu-lạng-thương, Hongay, Tourane và đảo La Table.

TẬP DỊCH PHÁP-VĂN

Pourquoi la poésie nous charme-t elle?

Peut-on, me dis-je, en lisant ce livre, nous charmer ainsi, non point avec des formes et des couleurs, comme fait la nature en ses bons moments, qui sont rares, mais avec de petits signes empruntés au langage! Ces signes éveillent en nous des images divines. C'est là le miracle! Un beau vers est comme un archet promené sur nos fibres sonores. Ce ne sont pas ses pensées, ce sont les nôtres que le poète fait chanter en nous.

Quand il nous parle d'une femme qu'il aime, ce sont nos amours et nos douleurs qu'il éveille délicieusement en notre âme. Il est un évocateur. Quand nous le comprenons, nous sommes aussi poètes que lui. Nous avons en nous, tous tant que nous sommes, un exemplaire de chacun de nos poètes que personne ne connaît, et qui périra à jamais avec toutes ses variantes lorsque nous ne sentirons plus rien.

Anatole France
(Le Jardin d'Epicure)

Tại sao ngâm thơ lại có hứng thú?

Tôi đọc quyển sách này mà tôi tự bảo rằng: tại sao không có hình nào đẹp để như một đôi cảnh tượng thiên-nhiên, chỉ có mấy cái dấu-hiệu nhỏ mọn mượn ở tiếng nói, mà ta lại thấy thú thế! những dấu-hiệu ấy gợi trong trí ta những cái hình-ảnh thiêng liêng. Thế mới thật là lạ! Một câu thơ hay khác nào như chiếc cung-vĩ cọ vào dây đàn déo dắt trong lòng ta. Ta ngâm nga không phải là ngâm-nga tư-tưởng của nhà thi-sĩ mà chính là ta ngâm-nga tư-tưởng của ta ở trong lòng ta. Khi nhà ấy nói đến một người đàn bà yêu dấu, tức là gợi trong tâm-hồn ta những mối tình, những nỗi đau đớn của ta một cách có hương thơm. Nhà ấy chỉ là người gợi những tình-tình ấy lên.

Khi ta hiểu thơ của nhà ấy, tức ta cũng là thi-sĩ như nhà ấy. Tất cả chúng ta hễ còn sống là trong lòng có chứa một phong-cách của các nhà thi-sĩ mà không ai biết, và chỉ khi nào ta không còn cảm giác gì nữa thì pho cách ấy cũng các chỗ thay đổi mãi mãi một hình. Hải-lạng dịch.

Nửa năm ở Vân-nam

(Tiếp theo)

X

Mấy mặt Nguyên đán.

Năm nào cũng như năm nấy, hết năm cũ bước sang năm mới, dân tộc nào cũng vậy, cho mấy ngày đầu năm là một ngày tết, song nhất ra dân Tàu rồi đến dân ta, nào nhiệt nhất và ăn tết lâu ngày nhất. Dân Tàu thì chỉ lo việc giao dịch đổi đồ cho nhiều, đến ta ở đó cũng thịt mỡ bánh chưng như ở nơi tổ-quốc; lại một điều là thầy-tiên chính là sản vật của người Tàu mà người Tàu ít người chơi, chỉ dân Việt Nam là tiêu thụ một phần khá lớn. Nói ngay đến ở xứ mình cũng vậy, quan viên Kiều-sư tải thẻ Tàu, phở, thầy-tiên mỗi năm bỏ bao nhiêu tiền mà chỉ người mình cũng hay nể nếu tiêu-thụ mà thôi, chứ họ có chơi đâu! Không trách xứ mình là nơi dễ làm giàu cho người ngoại quốc vậy, và cái tinh hiếu-kỳ của ký xa xỉ của người mình cũng chẳng phải là tính tốt vậy.

Sáng mồng một tết năm Bính-Dần, mới một giờ đêm đã thấy anh mã-phu tổ-sám xúng-xính sang Hữu lễ lưỡng, mình vốn người-luận không đã chỉ biết ra hầu «năm mới» rồi mới anh ấy xơi một ngụm rượu đỏ đi cho rảnh; chớp mắt mà được một chút, nghe tiếng pháo chát mình thức dậy thì vừa sáng rõ, mở cửa cho thoáng nhà rồi thay quần áo ra công đi bách bộ ở ngoài xem quang cảnh năm mới nước người. Đi được mấy bước thì vừa gặp anh linh gác cổng, đứng Mã-bình bông-sun miệng nói: «phi niên, cô niên...!(1) Hễ ai ngày là anh chàng mừng tuổi mình, bắt lẻ mồ tài mở bông cho anh em một đồng bạc Tàu, thì anh em cũng lấy rồi miệng nói «tố chữ» (2) rồi là đi mất.

Sáng nay chỉ là định lại thăm mấy ông bạn đồng nghiệp là ông P. và ông H. rồi sẽ sang vào tòa Lãnh-sự Pháp tuần ông phán P. và ông L. cùng một với ông giáo ở trong thành. Khi đến nhà ông P. thì ông P. lại đi bái niên chỗ khác vắng và dặn ông H. sẽ cùng tôi vào tìm ông ở trong thành.

Khi tôi cùng ông H. vào trong thành thì cùng vào một nhà cách nhà một ông đồng-quận ở Nam-thành rước và gặp ông P. đi ở đấy rồi, sau khi trao đổi những câu khẩu đầu năm mới bắt tay nhau rồi thì phân nhà khách ngồi, đàm đạo được giảm phút thì thấy bà chủ nhà đi tự nhà trong đi ra, vừa đi vừa nói năm mới mừng tuổi các ông, vân vân rồi thì là đi tuần sang gian phòng khác, tôi tuy thấy cách bắt lịch-sự vậy, song cũng muốn giữ lễ đứng dậy đáp lại mấy câu thì phu-nhân đi quay lưng đi thẳng vào mất rồi, nghĩ những thêm ngao ngán cho cái nền giáo dục phụ-nữ đến mình, bèn đưa mắt cho hai ông bạn cùng tôi lui; khi ra ông P. lại kéo cả chúng tôi vào một cái nhà khác gần đấy, chào hỏi nhau xong, rồi mới ngồi ở cái nhà khách cũng có giảm sàu cái ghế và trông thì có một cái sập gụ cao có hai bà ngồi thì là bà chủ nhà cùng với phu-nhân tôi vừa nói chuyện trước, tuy có khách ngồi ngoài này, song hai bà hình như không biết là có ai, cứ ồng chọc mà cũng chẳng đứng dậy ra nơi khác như cách lịch-sự của các bà ở Bắc-thành ta ngày nay. Tôi lấy làm khó chịu bèn tả ông bạn cáo từ để còn đi nơi khác thì chủ-nhân lại còn ép uống nước đã. Lúc ra, ba anh em cùng kéo đến nhà ông phán P. trong phủ Lãnh sự Pháp, thì cả hai ông bà tiếp ở ông tôi một cách rất lịch-sự và ân-cần chuyện trò hồi lâu, sau ông P. và ông H. về thì tôi còn ở lại nói chuyện mãi với ông L. cũng ở đấy. Ông L. lên có một mình nên cũng ở chung với ông P. Sau khi thăm ông P. và ông L. rồi thì về thăm ông giáo T. và ông giáo L. song khi vào ở nhà ông P. ra thì vào gặp ông giáo T. cùng gia-quyến đi vào, khi tôi sang ông giáo L. thì ông ngồi có một mình ở nhà, hôm nay được ngày năm mới, tôi được đàm đạo với ông được lâu và nhiều hơn cả.

Lúc ra về, không cứ ai là quan hay lạ, sang hay hèn, cứ là người Việt-Nam thì tôi đến thăm tất cả cho khắp lượt và cho hết ngày hôm nay.

Ngày mồng hai, năm nghỉ đó ông cứ ở nhà, sang ngày mồng ba chỉ đi chơi các phố.

Trong ba ngày Nguyên-đán phố nào cũng là náo-nhiệt hơn cả và nhất là khu từ cửa Nam trở vào trong thành, con đường dài đến ngất hai ki-lô-mét mà đông đến nỗi đi phải lách. Các hàng tranh cũng là các đồ chơi trẻ con bày in liệt cả hai bên hè suốt hai dãy phố, người lớn trẻ con tấp nập cả ngày. Đi chơi mà đông vậy thì không có chỗ là thú cả. Khi qua một từ trông thấy một tờ cáo bạch của nhà hát khai rạp và lại bắt ban ngày bắt đầu từ trưa, thì mới sực nhớ đến sự đi coi hát bội thường bèn về ăn cơm rồi đi xem qua cho biết. Có rạp Văn-Tiên là gần thì đến xem trước. Rạp này hẹp cũng nhiều và đèo cũng lắm, song không mấy khi đào với kép cùng diễn một vở tuồng và phần nhiều là diễn tập-kịch cả. Vở tuồng nào kép phải đóng mà có một vài vai đào thì kép phải đóng đào giả và vở tuồng nào nữ-ban cả mà có vai kép thì đào phải đóng vai kép.

Đại-khái lối diễn kịch trên này, tuy bị nhiễm lối xã-phang cả song cũng tương tợ với các lối Bắc-tình chứ khác hẳn lối Quảng-đông và Phúc-kiến. Những tập-kịch đem diễn thì là lựa toàn những đoạn hay nhất lọc ra diễn mà thôi; như hôm nay có diễn tích «Du-nguyệt-cung» lúc mới thấy thì đã tưởng là tích nào lạ, song xem ra tại chính là một đoạn trong vở tuồng «Đường-Minh-hoàng du ngự-tỉ-điện». Vai tiên-nữ là kép bọ Cáo đóng giả khéo quá, cọp và mềm mại lắm, nếu không biết thì không ai cho là kép đóng giả được. Còn một rạp nữa là Quần-vũ-đài thì lối nay cũng có đào có kép, chứ không có đào như rạp trên. Các vở tuồng diễn thì phần nhiều cũng chỉ là tập kịch và cũng có một đôi khi diễn những vở tuồng dài thì lại chia ra làm hai ba buổi mới hết. Có mấy vở tuồng hay và tài tình như Tái-sinh-duyên, Song-phượng kỳ-duyên, Tam-môi-giai, Sử-tử hồ thành thoảng có đem diễn thì người Việt-Nam mình thích xem nhất. Ta đã có đi xem thì chỉ là xem đầu và xem y-phục cũng như xem chép bóng vậy mà thôi, chứ cũng như vịt nghe sấm vậy.

Cô tưởng nội tháng này được lệnh về thế mà lần-chần mãi sang đến đầu tháng hai mới được về Hanoi.

Hôm ở Hanoi ra đi thì bắt đầu mùa thu nay đến tiết xuân thì về, trong sáu tháng ở Vân-nam biết bao cảm tình chan chứa, song chỉ tiếc ngày giờ ngắn ngủi chưa thể quan sát tường tận cho hết được. Trước khi về lần đông bạn cũng có đãi cơm và các bạn đồng-sự người Trung-hoa cũng có đặt tiệc tẩy-trần và chụp ảnh kỷ niệm.

Nay về thì định tạm về, song quyết còn lên du-lịch chuyến nữa cho được xem tới cho khắp hết các cảnh vật nước tiếng xưa nay thì mới là mãn-nguyện vậy.

N. T.

(1) Năm mới... năm sau chi đó.
(2) Cảm ơn.

MỚI RA! MỚI RA!

MŨ TRẮNG LIÈGE
hiệu «SU TỬ»

Kiểu mới
Thật đẹp
Rất bền
Thật nhẹ

Có bán liège và dựa làm mũ

CAO-SU SỐNG
để làm đế giầy (Semelle crêpe)

Bán buôn và bán lẻ
GIÁ RẺ HƠN MỌI NƠI
Chapellerie «HAI-CHINH», 74-76, Rue du Pont en Bois, Hanoi
3019

Các tiểu-thuyết của Nguyễn-đỗ-Mục

SÔNG PHƯỢNG KỲ-DUYÊN (sự tích Chiêu-quân cống Hồ) đang in lần thứ tư, giá . . . . . 0$90
TUYỀN-TÌNH BỂ-ÁI (sự-tích nàng Cách lần) mới in lần thứ hai, giá 0 90
TỤC THUYỀN TÌNH BỂ ÁI đang in lần thứ nhất, giá 0 90
TÁI SINH-DUYÊN (sự tích Mạnh lệ-quân), giá 0,90
TỤC TÁI-SINH-DUYÊN giá 0,90

CÁC NGÀI CÓ THỂ ĐƯỢC:

MỘT TRIỆU

HOẶC 500.000, HOẶC 200.000, HOẶC 100.000 QUAN

Muốn được một số tiền ấy, nên mua một cái vé

CRÉDIT NATIONAL 1920

Lúc mua vé thì giá 20 quan, còn thì đóng liền 20 tháng mỗi tháng là 1 quan 00 cũng liền lắm, liền được ngay cái vé, rồi cứng mình có quyền xổ-hèn, lại vé trúng số thì được cái hèn. Mình chỉ chịu khó đành dặn một tí, thật hèn như không nghĩ đến, mà số được có cái cuộc rất số, lại được có quyền xổ-hèn một cái vé rất quý có tính lợi-tức.

Về Caisse Nationale mỗi năm tính kỳ kỳ cuộc rất số: le 1er Janvier, le 1er Février, le 1er Mars, le 1er Juillet, le 1er Août, le 1er Octobre, le 1er Novembre.

mỗi lần rút số có:

1 lô	MỘT TRIỆU
1 lô	500.000 quan
2 lô	200.000 quan
3 lô	100.000 quan
5 lô	50.000 quan

Tiền rút số tám kỳ trong một năm cộng là 20 triệu quan

Như vậy rút số cũng dễ trúng lắm

Muốn lấy các cuộc rút số kỳ, mỗi gửi 20 quan cho ông chủ-nhiệm nhà:
BANQUE NOUVELLE, 5 Rue Papère, MARSEILLE (France) R. C. 6578
Vậy bán vé này tính như tiền hoặc ngày 15 Mars 1920, các nhà mua sẽ được đổi đến thăm nhau
3020

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng da dày, đau dạ dày, ăn không ngon, ngủ không yên, thở tiến. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc:

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai: 1$80

Có bán tại: Nhà Ba chuông, Hanoi
3021

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi
MÁY nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cóng, chẫn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, xi hiệu tôi muốn mong đông khách

Qui-khách có đến, xin mời chiếu cố.

3013 CHỦ-NHÂN kính cáo

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ: 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
81, phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÉS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời-tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là:

Cachets du Docteur Rascol

Giá 0$60 một ống sáu cachets
3001

Hế nào là bệnh trĩ?

Bệnh chỉ là mọc mụn trong agi chảng mà sinh ra, nên đã mắc bệnh thì đại tiện đau sót mệt nhọc, sau khi đại-tiện lại thấy ra huyết thường gọi là lòi rom. Ngài nào có bệnh này nên kíp chữa, để lâu có thể ăn thủng đại chảng.

Vậy xin Liệt-quí lưu tâm giới thiệu cho vạn tợ.

TRƯƠNG-QUẾ-LÂM
THẦY KHOA Y-SINH
26, Phố hàng Đường, Hanoi

DELEULE & DETOUILLON
76, Phố hàng Trống, Hanoi

Quí-khách nên mua những xe-đạp thượng hạng mà giá lại rẻ không đâu bằng

XE-ĐẠP TERROT:

Thượng hảo hạng	62$00
Hạng đi đường xa B.	52.00
Hạng đi đường xa A.	50.00

XE-ĐẠP ALCYON:

Thượng hảo hạng	60.00
Hạng đi chơi	52.00
Hạng đi đường xa	48.00

XE-ĐẠP «DRAGON D'OR» 40.00
3036

LẠI MỚI CÓ

Kính trình quí khách,
Bản-hiệu mới nhận được crème «Vernicien» để đánh giầy ta, giầy tây bằng da láng (vernis), thứ thuốc này bôi vào láng cũng để ngâm lâu da cũng bóng và mềm, láng không hay rớp.

NGUYỄN-TIẾN HÂN
Bandy-Chapelier
3, Rue des Cuirs, Hanoi

Allez voir la dernière création

AUTOMOBILES FORD S.A.

Ford

245, Quai Aulagnier ASNIÈRES (Seine)

AU GARAGE AVIAT

AGENT: Angle des Boulevards Rialan et Gambetta — HANOI

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.

Chế toàn bằng chất: Santalol chất: Salol và chất: Urojormine

3001 Giá 1$30 một hộp

Cải-lương Hí-viện

RẠP HÁT MỚI

42, Phố Hàng Bạc, Hanoi

Họp đại hội-đồng thường niên

Xin mời các ông hội-viên hội Cải-lương hí-viện đúng 1 giờ chiều ngày chủ-nhật 31 octobre 1926 đến họp đại-hội-đồng thường niên tại hội quán, phố hàng Bạc số 42 thành phố Hanoi.

Các việc sẽ bàn hôm ấy định như sau này:

1· Nghe tờ trình của hội-đồng quản-trị (Rapport du conseil d'Administration);

2· Nghe tờ trình của ông kiểm-khắc (Rapport de l'expert comptable);

3· Duyệt y tờ trình của Hội-đồng quản-trị và của ông Kiểm-khảo (Approuver les rapports du conseil d'administration et de l'expert-comptable);

4· Duyệt y tờ khai lỗ lãi (bilan) và các khoản chi thu từ 1er octobre 1925 đến 30 septembre 1926.

5· Duyệt y các công việc của Hội-đồng quản-trị;

6· Bầu lại ông kiểm-khảo năm 1926-1927 và định phụ cấp;

7· Các việc vặt.

Hội-đồng-quản-trị kính mời.

Thu cả tiền

Tối thứ bảy 16 Octobre

TUẦN-TYI ĐÀO HUẾ!

Sự tích Chu-mãi-Thần)

Kép Thịnh đồng vai Tuần-ty.
Đào Tửu đóng vai Đào Huế.

Hai vai này ra trò múa hát đánh ghen và nhiều ả đẹp bỏ rất tài-tình.

Tối chủ nhật 17 Octobre

HÀ-ĐÔNG SỬ-TỬ HỒNG

Chèo cải lương

của một nhà văn-sĩ soạn

Diễn lần thứ nhất

Chắc hẳn các ngài đọc mấy chữ đầu đề cũng đủ biết là một tấn đại-bài kịch. Sự tích một lũ sợ vợ, dĩ không có tài cán gì lại hay khoe mẽ, dữ bản thân chẳng xong lại còn rủ nhau lập hội Cứu-cấp để cố giữ lấy 3 chữ « Bất úy thê », ngờ đâu thua trí kém tài bị thua một đàn sư-tử.

Tối thứ hai 18 Octobre

Thu nửa tiền

TÔ-THỊ VỌNG PHU

Xem tích này mới hiểu câu ca Đồng-đăng có phố Kỳ-lừa, có nàng Tô-thị có chùa Tam-thanh.

PHẨM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon. Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè già lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến-động.

NHỰ,

Muốn được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến-động ấy xin chực tiếp quả bọ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI-HIỆU

số 10, phố hàng Ngang, Hanoi
số 113, phố Khách, Haiphong
số 78, phố hàng Trống, Nam-định
Kính-cáo

thị Liên còn bỏ ngỏ, thì sực có một tên khách đẹp cửa đốt ngột vào tận nơi, thị Liên trông thấy người khách ấy, tên là Sanh-Hy, làm tại lò lợn, liền hỏi Sanh-Hy có việc gì mà đến khuya thế.

Sanh-Hy bẳng nói chẳng rằng, quay mặt ra cửa rồi thì thấy khắp có hai tên khách nữa sừng sững vào rồi đóng chặt cửa lại. Bấy giờ cả ba tên khách đến đối đ n t j Liên, thì Sanh-Hy thò tay vào bọc rút một con dao lớn đâm tết lợn ra nhẩy sổ vào thị Liên đâm chém kh ắp mình mẩy, máu chảy lênh-láng, rồi chúng lột sạch cả vàng ! oa xuyến bột của thị Liên. Con gái người bị nạn ở nhà trong trông thấy cái thảm kịch như thế, thì hoảng hồn chạy trốn. Còn thị Hào là người láng diềng sang chơi, thấy thế, liền quát hỏi quân hung thủ, làm sao mà dám cướp của người ta như thế. toan bỏ hoàn lại, thì quân cướp liền nện ngay mấy búa vào đầu và rút dao đâm phải mấy nhát cũng quay ra bắt tỉnh nhân sự liền bên cạnh thị Liên.

Quân cướp lấy xong, bỏ cả dao bản lại, rồi trốn mất.

Khi quân cướp ra, người ta đi trình báo, thì viên tri-huyện sở tại và sở sen đầm cho đi nã bắt ngay, hồi 4 giờ sáng thì thị Hậu chết, còn thị Liên thì còn cung khai được rõ đầu đuôi, đến khi bắt tên Sanh-hy đến còn nhận được mặt rồi mới chết.

Vậy tên Sanh-hy [ráy đã bị bắt g am, khi bắt nó còn thấy có vết máu ở ao canh, còn hai tên đồng đ ng né chẳng rõ tí gì cả cũng phải ra. Người ta đoan sẽ lĩ công họp sm ở lò-l n với tên Sanh-hy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HOA

Bệnh sốt. — Tại hai làng Hoằng-nghĩa và Hiệt-hưng thuộc phủ Hoằng-hóa, trong một tháng nay mà phải hơn một trăm người bị thị t mạng về bệnh sốt, hiện nay cũng còn đến hơn hai trăm người đương mắc bệnh ấy. Sở Y-tế đã phái một viên thầy thuốc xuống tận làng liêm thuốc, rồi lại để một người khán-hộ ở đó để điều-trị cho nhân dân. Người ta chưa rõ bệnh ấy là bệnh gì.

Năm ray trong hạt phủ Hoằng-hóa phải mất mấy làng tai hại về dịch-tễ, lại đến nay bị cái dịch sốt nữa.

BÌNH-THUẬN

Tin đường sá. — Quan sứ Bình-thuận báo tin rằng hiện đường bị đứt vào khoảng giữa từ Phan-thiết đến Dj rang, vào chỗ cách Phan-thiết 40 km. Ở khoảng từ Phan-thiết đến Sa l on có nhiều quãng sập bị đất.

Tin sau cùng

Một việc t ên b) trong y-học

Tại một cuộc hội nghị của các nhà chuyên-môn trị bệnh đau dạ dày, ở nước Đức, bác sĩ Elsner có tuyên bố rằng ông đã tìm cách ảnh được lên trong dạ dày.

Người Nhật với người Anh

Mấy người ném liều đồ nhà kho của bộ đại sứ nước Anh ở Tokio. Lửa dẹp được ngay. Chưa bắt được kẻ ném lửa.

Việc chiến tranh ở Trung-hoa

Ngô-bội-phu thua phải sông lại quân Quảng châu không thành-công, thì Ngô toan tự tử.

Liệt-cường với Trung-hoa

Tàu chiến của Anh ở Địa-trung-hải đến Singapour đã khởi hành đi Trung-hoa.

Có tin rằng pháo thuyền Pháp tên là *Alerte* đi từ Cửu-giang đến Hán-khẩu, bị quân Trung-hoa bắn vào ở miền gần Võ-hán, Tàu *Alerte* có bắn lại. Một người thủ-thủy Pháp bị hại, và một người bị thương. Sáng hôm nay tàu *Altair* đã khởi hành ở Thượng hải đến chỗ ấy. Sáng mai thủy quân nguyên soái Basire sẽ đi tàu *Marne* đến chỗ ấy.

Việc xảy ra ở hạt trú binh

Báo *Action française* báo tin rằng trung úy Rousier bắn chết một người và bắn bị thương mấy người. Đảo gây sự với trung-úy, nay đã được tạm tha. (*Indopacifi*)

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy-cuộn báo, chữa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quản khán.

Hễ ai không gửi tiền theo thì sở đi nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

KHẮP HOÀN-CẦU ĐỀU THỜ NG DỤNG MÁY KHÂU

SINGER

Xin các ngài nên chú ý cho rằng: Bản công-ty chi-điếm ở phố hàng buồn số nhà 9 nay đã giọn lại phố Phúc-kiến số nhà 42, (ở cạnh đầu Hội-quán Phúc-kiến). Vậy các ngài có cần điều gì xin mời các ngài quá bộ lại chỗ ở mới để cho tiện giao-dịch.

Này bản công-ty đã mở trương dậy thêm bảng máy, hiện nay đã nhiều học sinh đến học, vậy chi còn thiếu độ mười người nữa thì sẽ đủ số 30 người, nếu ai muốn học thì nên đến ngày mồ ghi tên vào sổ.

Bản công-ty có lời nên để các ngài biết rằng: Xưa nay bản công-ty vừa bán máy góp, vừa cho thuê nghĩa là ai mà góp được chọn hết số tiền thì máy sẽ của mình, nếu chưa góp hết thì máy vẫn là của công-ty cho thuê, nếu thiếu góp thì bản công-ty sẽ có quyền lấy máy về. Vậy có máy bảo dương g p giờ giang, mà đem bán thì đừng ai nên mua; hoặc đem gán công nợ hay cầm cố thì đừng ai nên nhận. Thân hoặc có ai muốn bán hay gán nợ hoặc cầm cố mà các ngài muốn biết là cái máy ấy giả hết tiền rồi thì các ngài nên hỏi lấy cái văn-tự (hợp-đồng) có hình ảnh của người ấy có cả tem (timbre) và chữ ký thì mới thật là máy đã góp xong rồi, nếu cái máy ấy mua tiền ngay thì sẽ có f cture có kiểu hiệu của bản công-ty. Muốn cho cẩn thận thì nên hỏi lấy số máy. ấy về bản công-ty mà hỏi thì mấy tránh khỏi sự lừa gối, nếu cái máy nào chưa góp hết tiền tức là máy của bản công-ty thì không ai có quyền nhận được.

Từ nay trở đi nếu các ngài có cần tiền gì hoặc gửi mandat về góp máy thì các ngài sẽ gửi ho Mr. Lu-huu-Di là quản-lý của bản công-ty chi-điếm tại Hanoi số nhà 42, phố Phúc kiến.

Cie des machines à coudre « SINGER »
42, Rue Phúc-kiến, Hanoi
kính cáo

Máy điều khuyến về cách đề-phòng bệnh đau mắt.

Quan Bác-Sỹ CASAUX, hiện bây giờ làm giám-đốc Nhà thương chữa mắt ở Hanoi, khi có đại hội-đồng bàn về các chứng bệnh xứ nóng tại Saigon năm 1913, đã nói rằng xứ Đông-dương là một xứ nhiều người lòa thứ nhất.

Quan Bác-Sỹ ấy lại nói rằng phần nhiều những mục-tật ấy cũng chỉ tại các chứng đau mắt thường mà sinh ra, nếu sớm biết chữa thì không đến nỗi nào.

Mà bệnh đau mắt lại là một bệnh người Annam mắc phải không biết bao nhiêu mà kể.

Vì thế cho nên phải tìm phương ngăn-ngừa bệnh ấy, và khi mới đỏ mắt, có chứ mắt, đã phải chữa ngay; phải có một thứ thuốc đau mắt rồi kiến hiệu là vì lẽ ấy.

Bản-hiệu đã đến tận quan danh-sư, mới nói đến trên kia xin một cái đơn để chế ra một vị thuốc đã rẻ tiền mà lại kiến hiệu mà tra vào mắt không đau. Thuốc chế theo đơn ấy chính là thuốc.

COLLYRE JAUNE

saion formule du Docteur CASAUX
Hiệu bào chế CHASSAGNE
Lafon và Lacaze
Hội bảng báo-chế đệ nhất hạng tại Đại-hội-đồng Paris. kỷ-nghệp
Rue Paul Bert, Hanoi

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các Hiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì kẻn quản không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho non

Dépuratif Ribal

Thuốc thụy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

BÁN TẠI HIỆU BÁO-CHẾ

L. BLANC

81, phố Paul-Bert, Hanoi

3046

PHÒNG THĂM BỆNH VÀ CHỮA RĂNG CỦA ÔNG ĐỐC-TƠ COLLOMB

32 Phố Đồng khánh, Hanoi

Nhổ răng, không chút đau đớn — Trám răng chữa răng — Thăm bệnh.

Có phòng khám bệnh cho người An nam, mở cả ngày.

Tính giá riêng 3065

Tại hiệu MOREAU Jeune

5, phố cửa nhà thờ, Hanoi

Mới đến nhiều các thứ dạ may quần áo rất đẹp kiểu tối tân — Dạ đủ các thứ rất lịch-sự ở Paris — Muốn lấy mẫu thì viết giấy đến mà lấy. 5.912

TÔ-HỒNG-ANH

HIỆU MAY QUAN ÁO TÂY

ĐƯỜNG FRANCIS GARNIER, SỐ 1 (TRÔNG RA HỒ HOÀN-KIẾM)

Các hàng mới ở Tây sang: Hàng demi saison: *tropical* các mùi, *gabardine* các mùi, *serge* trắng giọc xanh và *serge* trắng giọc đen, *alpaga* sám và đen.

Hàng rét: *laine fantaisie* đủ các mùi, *serge* mùi tam giang, đen và *serge marron multicolore.*

Hàng may *pardessus*: *raline noir, marron clair, marron foncé* và *raline multicolore*, vân vân.....

Các qui-khách muốn mua xin đến chọn ngay từ bây giờ. 3060

KHÁCH SẠN

(HÔTEL LÊ-VĂN-AN)

ANNAM QUINHON

Kính trình qui-khách,

Tôi mới mở nhà khách sạn rộng-rãi sạch-sẽ có đủ:

— Buồng ăn (cơm ta, cơm tây.....)
— Buồng ngủ (đường ta, đường Hồng-kông, nhà tắm.....)
— Nhà để xe và xe ô-tô cho thuê.....

Xin các ngài chiếu cố.

Bánh giầy thập thì đề: LEVANAN Quinhon

9052

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

TUỒNG BẮC-KỲ!!!

Tối thứ sáu 15 Octobre 1926

VƯƠNG-SONG-PHÚC DU-HÒ

Vương-song-Phúc xin cùng cô đi chơi, phải đến nỗi nhịn đói, thấy người ta cho hức ăn và cái kim-xuyến, lại đem lòng tương tư.

Buồn cười nhất lúc Vương-song-Phúc ăn mặc giả gái mà đến thăm nhân-tình, lúc thấy động phải chui vào hòm mà trốn, về sau lâm chỗ rất mâu và buồn cười lắm.

Xin chiếu ý các khán-quan có lòng thâm mộ về hát chèo cổ nên bản-hội xin soạn những tích hát thực đích đáng, phần nhiều những đào kép hát chèo, tinh nguyện hết sức ganh đua về đường văn-minh tiến-bộ xin tả rõ ra màu mè bóng bẩy điệu bộ tinh thần, lời lẽ thanh tao, khôi hài lý-thú, để hiến chư khán-quan trong cuộc mua vui tiêu khiển.

Tối thứ bảy 16 Octobre 1926

Hát chèo

TÔ-THỊ VỌNG-PHU

Tích này rất tiết nghĩa luân-lý tả rõ người mê sắc phụ tình, người theo chồng nên nỗi, thực là lắm chỗ khôi-hài, nhiều cảnh than vãn, giọng hát êm tai, cảnh bày đẹp mắt. Có cảnh chùa Tam-thanh trông rất ngoạn mục. 3006

Cần nhiều thợ nguội

Hỏi tại số Phạm-văn-Phi ở Vinh nên ấn ngay

GIƯỜNG HONG-KONG

bằng sắt và bằng đồng, Lò-so — Nệm — Gối — Mận đen và các đồ dùng trong phòng ngủ — Giường gập để đi đường

THAY LO-SO — SƠN GIƯỜNG —

Hiệu TRỊNH XUÂN NGHĨA, 7 R. du Chanvre Hanoi — Tél. n° 502.

TAM-TINH-Y-QUÁN

Phố hàng Ghế-gai, số 16, Nam-định

Thuốc lậu về giang-mai, bản-hiệu chữa khỏi về dứt nọc, không tốn tiền, lại sinh đẻ như thường, mỗi chai 1 p. 00, thuốc chai 0 p. 50, giang tổ đồng thuốc bổ 1 p.00 bệnh giang hay bệnh trĩ mọc thêm thịt rì thời chữa cũng khỏi, thuốc bổ bao-non mỗi hòm 1 p.00, mọc lên hay giang mà lây sang người đàn bà, sinh ra kinh không đều, hoặc sinh ra hạch đái mắt đỏ, thuốc dùng thuốc bổ huyết [illegible], mỗi hộp 1 p.00, thư cho tem vào 1 p 50 mới cho

Thuốc cai nha phiến ngà... ào ấn uống đi lâm, không công khó, muốn cai thì nhớ về đi lâm dược, không phải mất hạng nhiều p ờ hơn chỉ 1 p.00, chai con 0 p. 50, chữa đau mắt có lòng quâm ra lòng mi bèn hiệu chữa cắt và khám mắt đọc không có sao lượng một giờ thời khỏi, mỗi mắt 1 p.00 [illegible] người, bệnh hiểm nghèo đã các chứng bệnh mới, lâu, ngày trong, số công phạo còn, chữa được bết nhiều khỏi tế, người giàu-có lấy phải giá, người nghèo cùng quá không có tiền xin thuốc uống vào, chữa các chứng như sau này: đàn ông mộng tinh, di tinh, tảo tinh, hoạt tinh, tinh loãng, tinh không được dương vật; đàn-bà kinh thấy không đều, huyết ít, ra rất đau, huyết hôi, huyết loãng, kinh hãy ra lúc miệng không đề, hay có đề không nuôi bách đái, đàn ông đau bộ đau bụng đau tức, kinh phong chấy, p ở thổ-tả, số chứng, tê bại, trẻ con kinh giản nhà huyết, khắc huyết, li huyết, tiêu huyết, ho lao, ho ban, đàm nguyên thở, thổ ra nắng huyết, ngày ra huyết tích, cảm hàn, tiêu cảm, đau đầu hoặc thiên đầu thống, khi hư, giá mỗi hợp 1 p. 00, hay mỗi chai nước to 5 p. 00, 6 hộp thuốc đau mắt đánh mộng nước tốt nhất 1 p.00, chai con 0 p. 50, các thứ thuốc tr[illegible] p. 50, 1 p. 00 và 2 p. 00 một cái

Các th[illegible] xa viết thư về kê bệnh, bản hiệu xét giống tri n ay cách lĩnh hóa giao ngân, chỉ qua thông giờ được người [illegible] ... cần thuốc lại trước, để cho M. TRẦN ĐỨC-SỞ tức TAM-TỈNH, nhà bán. Giấy gia số 16, tỉnh Nam định. 3020

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên ra đây, chẳng khác như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Các thứ rượu nhỏ càng ngày càng thấy nhiều mãi ra, nhưng xét ra thì chỉ có thứ « *Tonique Tonkinois* » là có giá-trị hơn cả vì rượu ấy bao giờ làm cũng rất là cẩn-thận, đã từng được sắc chỉ của quốc-vương Đại-nam và Ai-lao ban khen.

Vậy như thế, thì các ngài cũng chỉ nên dùng thứ rượu ấy và nên nhớ kỹ lấy cái dấu hiệu của thứ rượu ấy.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn: từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoàng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tinh-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

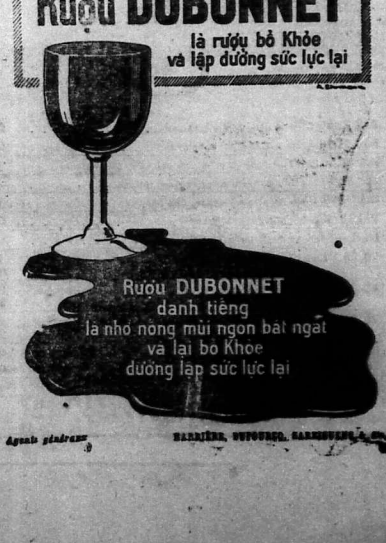
54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem kỹ các cao đơn... trong thứ tự 10 h...

Rượu DUBONNET

là rượu bổ Khỏe và lập dưỡng sức lực lại

Agents généraux HARAUREAU, DUFOURCQ, GARROUSTE & Cie

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
154, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0$90

Rắc thuốc bột

SUDOL

thì tức khắc tuyệt nọ

RÔM-SẨY

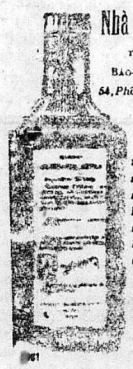
Lúc đang ngứa ngáy khó chịu được rắc thuốc Sudel thì thấy dễ chịu lạ thường, mà sau rôm-sẩy không mọc lên được nữa.

Thuốc này quý vô cùng, mà giá lại rẻ.

Một hộp lớn : 0$50

Bán tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
Số nhà 59, phố Tràng-tiền
HANOI 3002

Nhà Ba-chuông
TỨC LÀ HIỆU
BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu, Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra ho phổi, làm cho hay ho vặt.

ẤY LÀ:
THUỐC NƯỚC
BỔ HUYẾT
MÁU BỔ 1$40

3061

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM
THIẾT HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Lương-y GUILLIÉ

Từ năm mươi năm nay thuốc ELIXIR có chữ ông của quan Lương-y Guillié ấy đã làm thần hiệu trong những bệnh HƯ PHẾ, đau trong TỲ VỊ, đầy bụng, TRÁI TIM, ĐAU GAN, ĐAU MÌNH, HẾT VÍA, ĐA, hoặc CHÓT ĐƯỜNG, MINH KIẾT, MINH SỐ DẠI, MINH CẢM, GHÉ CHỐC NGOÀI DA và bệnh số TRÙNG LÃI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất tiện và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT HÒA TINH KHIẾT. Những bệnh đau đầu ĐÀM hay là MẬT phải tránh uống nó hay lắm.

Bổ sĩ thuốc trị đàm nào mà không có đủ cả hai tên Paul GAGE thì chớ dùng.

LẠI CÓ MỘT THỨ
THUỐC HOÀN XỔ
nữa cũng rất trong thứ Elixir Tonique Antiglaireux của quan lương-y Guillié.

Chính cô lọ thuốc này là chỉ: FER, CAKE FIL, một hạng tào cổ ở miền phương ORÉ-LAC là GLYKOL mùa bổ số 3 ở tại đó thành PARIS.

Và THUỐC các BƯỚC PHÒNG BỆNH ĐỂ KHỎI

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ
ĐỂ TRỊ BỆNH ĐAU-LẬU
mới bị hay là cũ đã lâu rồi.

Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bình hết 231 người
(Ý theo lời phúc các lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD
44, Rue de Grenelle, PARIS
và cũng các nhà thuốc có danh

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

Thực là hại cho đường thể dục và đường đức tính;
Thực là hại cho sức khỏe;
Thực là ngắn ngủi ngày giờ.

Đức ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE** *làm cho ngủ ngon.*

Thuốc này rất là cần dùng cho các xứ nóng.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

Neurinase

9045

Dù các ngài đau dạ dày đến thế nào mặc lòng, hễ dùng:

Thuốc bột Saint André

thì sẽ thấy kiến hiệu tức thì.

Các sự đau đớn đã liền tan đi, các ngài lại được khỏe mạnh như thường.

Thuốc bột Saint André

lại chữa các bệnh như là:
Đau tỳ vị, bệnh dầy, bệnh ợ chua, ăn vào...

Giá bán : 0$85 một lọ

Hỏi tại hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
9, Rue Paul Bert, Hanoi
3009

AI MÀ DÙNG
THUỐC HƯƠN
của ông
Lương-y **DEHAUT**
mà **XỔ**
thì **chẳng cần chỉ phải**
CỮ ĂN
vì an dưỡng trong phòng.
Thuốc hương này dễ uống lắm và có màu xổ tại rất êm thấm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT
107, Pasteur, St-Denis, Paris,
và khắp trong các tiệm thuốc đều có bán.

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Thuốc chữa bệnh sốt rét rừng rất thần-hiệu. Chỉ uống một lọ cũng đủ khỏi bệnh.

Ở các hàng bào-chế Đông-pháp có bán cả.

3050

KÍNH TẶNG TRINH THÁM TIỂU-THUYẾT

Nhân dịp hội-chợ Nam-định này, bản-hiệu có bày tại hội chợ các thứ giấy tây kiểu mới tối tân và các thứ vật dụng bằng da như va-li, hòm, yên ngựa v. v.

Bản-hiệu mới mở thêm một hiệu đóng giầy nữa tại phố Carreau, số 27, tỉnh Nam-định, vậy độ ngài nào mua hàng hay không mua hàng, vào chơi bản hiệu, thì bản hiệu xin biếu một quyển Trinh-thám tiểu-thuyết « ĐẶNG-MẠY-YÊU » mới xuất-bản tại Hanoi.

Tiểu-thuyết này xem rất hay, rất lý-thú, rất bổ-ích cho đường chí-thức.

Kính-cáo
GIANG-THINH
HANOI. — nº 1 Rue Jules Ferry nº 1
NAM-DINH. — nº 27 Rue Carreau nº 27

COLLYRE JAUNE

SELON LA FORMULE DU
DOCTEUR CASAUX
DIRECTEUR DE L'INSTITUT OPHTALMOLOGIQUE
PROFESSEUR A L'ÉCOLE DE MÉDECINE DE L'INDOCHINE

THUỐC CHỮA MẮT CỦA QUAN Y-KHOA BÁC-SĨ CASAUX

Giám-đốc nhà thương chữa mắt hàng Gà, Hanoi, đã kinh-nghiệm mà chế ra để chữa cho người Annam.

Kiến-hiệu lạ thường **Không sót**
Để lâu không hỏng **Rẻ tiền**

Giá một lọ có ả ống nhỏ rọt. . . . . 0$90

ĐỘC QUYỀN BÁN TẠI:
PHARMACIE CHASSAGNE
59, RUE PAUL-BERT, HANOI
3013

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lăng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI:

KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và dân bà ở cữ . . . . . Một litre : 2$40*
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai : 1 , 25*

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai : 1 , 25*
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghip và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗm. . . . . Một chai : 1 , 25*

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai : 0 , 80*

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thư về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu
3003

Các ngài thích rượu Cognac
NÊN DÙNG
COGNAC COURVOISIER
là thứ rượu qui
của
NÃ-PHÁ-LUÂN HOÀNG-ĐỆ

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haïphong, Hanoï, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom Penh.
3007

Philips

泡電浦利飛

防痴里電泡

白磁奶色
最新發明

洋行

Độc-quyền đại-biểu : DIETHELM & Cie
46, Avenue Clémenceau, Haïphong

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

MÙA SĂN 1926 1927

MÁY THÁO KẾP và đóng kép, kiểu Anglais.		0$80
ĐẠN TÔNG J. R.. cal. 12 et 16, la boîte de 12.		0$90
MÃ TỬ có chất nhồn, cal 12 et 16, mỗi bao nặng 250 grammes.		1$00
TÚI ĐEO ĐẠN bằng toile havane, rabat cuir, có túi gai.		2$75
GIÂY ĐEO ĐẠN bằng toile havane, ống bằng da.		1$25
VẢI THẤM mỗi hộp nặng 250 grammes.		0$40
LIỀU đong : chì và đong thuốc T và M.		0$80
VỎ ĐẠN xanh bán thuốc đen, cal 12.	Một trăm.	1$60
cal. 16.	»	1$55
VỎ ĐẠN mũi đa cam bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	3$20
cal. 6.	»	3$00
VỎ ĐẠN (saumon) bán thuốc T, cal. 12.	Một trăm.	2$80
cal. 16.	»	2$70
ĐẠN GRÜM đủ các hạng	Mỗi túi 5 kil.	2$30
THUỐC ĐEN	Mỗi hộp 100 gr.	0$40
THUỐC T.	Mỗi hộp 100 gr.	1$10

Có bán đủ các thứ súng thượng hạng « DARNE » « CHARLIN » « VERNEY CARRON »

THUỐC
MUSCULOSINE BYLA
VITAMINÉE
LÀ NƯỚC THỊT NGUYÊN CHẤT NẤU ĐẶC LẠI

Là một thứ thuốc bổ rất mạnh
TRONG
NHỮNG KHI GẦN CỐT SUY-NHƯỢC,
NHỮNG LÚC THAO-LUYỆN MÀ MỆT NHỌC,
HOẶC NHỮNG LÚC MẮC BỆNH MỚI KHỎI
Thân-thể khang-thái
Sức-lực cường-kiện

ÉTABLISSEMENTS BYLA 26, AVENUE DE L'OBSERVATOIRE, PARIS (FRANCE)

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG
東法滙理銀行
SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

Có những chi-du san này chuẩn cho được hưởng-thụ đặc biệt quyền lợi : 21 Janvier 1875, 20 Février 1888, 19 Mai 1900, 4 Janvier 1920, 12 Janvier 1921, 12 Janvier 1922, 17 Janvier 192. 10 Janvier 1924, 16 Janvier 1925, 16 Juillet 1925 và 11 Décembre 1925.

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH :	Francs	72.000.000
TƯ BẢN NỘP RỒI :	»	68.100.000
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN NGÀY 30 JUIN 1294 :	»	81.069.020

Chánh quán tại : Paris (VIIIe), 96, Boulevard Haussmann

Chánh trị-sự : M. A. DE MONPLANET, Hộ-bộ tổng thanh-tra hàm, Chánh chủ ngân hàng Crédit Commercial et Industriel, Chánh chủ công-ty mỏ Than Hongay (Société française des Charbonnages du Tonkin).

Phó trị-sự : M. STANISLAS SIMON, trị-sự công-ty Điện-Việt Thiết-lộ.

Tổng chủ nhiệm : M. THION DE LA CHAUME, nguyên Hộ-bộ thanh tra.

CHO THUÊ TỦ BẠC

Tại chi quán Hanoi và Haïphong có cho các nhà gởi tiền thuê tủ bạc. Cách thức về việc thuê tủ bạc này lổ chức y hệt những nhà Băng to bên Đại-pháp.

Muốn hỏi giá cả, và xem xét buồng để các tủ bạc thì hỏi tại nhà băng về phòng (Service des litres).

Hiện viết tắt để gởi điện-tín : INDOCHINE.
3048

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)